

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr.5-04/9

par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu pludmales un piekrastes teritorijas labiekārtošanai saskaņā ar tematisko plānojumu "Liepājas pilsētas pludmales un piekrastes attīstība"

Derīgs līdz 2021. gada 24. jūlijam

Paredzētās darbības ierosinātājs un Ziņojuma izstrādātājs:

Liepājas pilsētas dome (reģistrācijas numurs 90000063185), adrese: Rožu iela 6, Liepāja, LV-3401; elektroniskā pasta adrese: edoc@dome.liepaja.lv. (turpmāk - Ierosinātāja).

SIA "Eiroprojekts" (reģistrācijas numurs 40003493684), adrese: Elizabetes iela 2-413, Rīga, LV-1010, elektroniskā pasta adrese: eiroprojekts@eiroprojekts.lv (turpmāk - Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk - Birojs):

- 2017. gada 23. novembrī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums pludmales un piekrastes teritorijas labiekārtošanai saskaņā ar tematisko plānojumu "Liepājas pilsētas pludmales un piekrastes attīstība".
- 2018. gada 25. aprīlī iesniegts pārstrādāts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums pludmales un piekrastes teritorijas labiekārtošanai saskaņā ar tematisko plānojumu "Liepājas pilsētas pludmales un piekrastes attīstība".

Atzinums izdots saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (turpmāk - Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Pludmales un piekrastes teritorijas labiekārtošana saskaņā ar tematisko plānojumu "Liepājas pilsētas pludmales un piekrastes attīstība" (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Liepājas pilsētas pludmales teritorija no pilsētas dienvidu robežas līdz Dienvidu molam un no Ziemeļu mola līdz pilsētas ziemeļu robežai ~12 km kopgarumā (turpmāk - Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību, ietekmes uz vidi novērtējumu un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts (Paredzētā darbība) ir pludmales un piekrastes teritorijas labiekārtošana un būvobjektu izveide saskaņā ar Liepājas pašvaldības izstrādāto tematisko plānojumu „*Liepājas pilsētas pludmales un piekrastes attīstība*” (turpmāk – Tematiskais plānojums).
- 3.1.2. Teritorija, kas kā Darbības vieta aplūkota Ziņojumā, atbilst Liepājas pilsētas teritorijai, kuru aptver Tematiskais plānojums. Tematiskajā plānojumā (arī Ziņojumā) Darbības vieta dalīta divos lielos sektoros – teritorijas D un Z virzienos no Liepājas ostas teritorijas (pilsētas centrālās daļas). Lai arī šīs teritorijas iekļauj ne tikai pludmali, bet daudz lielākā mērā tieši teritorijas piekrasti, - Tematiskajā plānojumā un Ziņojumā tās apzīmētas kā D un Z pludmales. Pārskatāmībai un, lai nerastos pārpratumi, Birojs šajā atzinumā šos izpētes sektorus apzīmē kā Liepājas pilsētas D piekraste un Z piekraste.
- 3.1.3. Kā tas norādīts Ziņojumā, Tematiskais plānojums izstrādāts ar mērķi veicināt Liepājas pilsētas pludmales un piekrastes dabas un kultūrvēsturisko, tai skaitā kūrorta resursu sociāli un ekonomiski lietderīgu izmantošanu, infrastruktūras un pakalpojumu attīstību, vienlaikus paaugstinot vietējo iedzīvotāju labklājību un tūristu piesaisti. No Tematiskā plānojuma izriet, ka ir paredzēta gan Liepājas pilsētas D un Z piekrastes un pludmales pamata infrastruktūras (satiksmes infrastruktūra, noejas uz jūru, autostāvvietas, apgaismojums, cita veida labiekārtojums) attīstība ~ 12 km garumā, gan konkrētu objektu būvniecība, to skaitā dažādu rekreatīvo aktivitāšu objektu un komercobjektu būvniecība, pludmales kāpu erozijas risinājumu un apstādījumu veidošana u.c.
- 3.1.4. Plānotā darbība atrodas Liepājas pilsētas teritorijā, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā (turpmāk – Krasta kāpu aizsargjosla), un Darbības vietā konstatēti arī Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājami piekrastes biotopi. Ņemot vērā, ka Tematiskajā plānojumā paredzētās darbības pēc sava mērķa un apjoma sastāv no daudzām pilsētvides attīstības iecerēm un tas paredz plašas teritorijas attīstību Krasta kāpu aizsargjoslas teritorijā un īpaši aizsargājamu biotopu platībās, 2015. gada 22. septembrī ar Biroja lēmumu Nr.234 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” tika piemērots ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk - IVN), lai jau Tematiskā plānojuma īstenošanas sākumstadijā vienā visaptverošā novērtējumā izsvērtu visu iecerēto labiekārtošanas darbību un plānoto objektu būvniecības un ekspluatācijas ietekmi uz vidi, savstarpējo saistību un iespējamās kumulatīvās ietekmes, kā to nosaka Novērtējuma likuma 3. panta 1. punkts un 4. panta pirmās daļas 2. punkts. Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam Birojs izdeva 2016. gada 25. jūlijā.
- 3.1.5. Konkrētā IVN tvērums ir nedaudz atšķirīgs no ierastā, kad tiek veikta kādas vienas konkrētas darbības (vai saistītu darbību) IVN. Tematiskais plānojums rada priekšnoteikumus tik daudz un dažādu apbūves ieceru realizācijai, ka piemērotā IVN primārais uzdevums bija identificēt iespējamās vides problēmas, pārliecināties, vai Tematiskajā plānojumā paredzētās darbības nav savstarpēji konfliktējošas, izstrādāt priekšlikumus konstatēto konfliktsituāciju novēršanai un izvirzīt principiālos nosacījumos Paredzētās darbības īstenošanai, ņemot vērā novērtējumu par tās maksimālo iespējamo ietekmi uz vidi. Tas atbilst Novērtējuma likuma 3. panta 7. punktā noteiktajam principam, ka paredzēto darbību, kurai var būt būtiska ietekme uz vidi, aizliegts sadalīt vairākās darbībās, jo tādējādi netiek pienācīgi novērtēta paredzētās darbības kopīgā ietekme. Tomēr veiktā IVN rezultāts vēl nenozīmē, ka visas Tematiskajā plānojumā ietvertās darbības tiks īstenotas un tik lielā apjomā, kā Tematiskajā plānojumā raksturots, kā arī nenozīmē, ka kādai no konkrētām darbībām, precizējot tās apjoms, darbības vietu vai citus raksturlielumus, nevajadzēs veikt jau

detalizētāku un individuālu ietekmju izvērtējumu. Minētie jautājumi ir izsvērti Ziņojumā un atsevišķi tiek aplūkoti arī attiecīgajās šī Biroja atzinuma apakšnodaļās.

- 3.1.6. Izdodot šo atzinumu, tiek ņemts vērā, ka atsevišķi no Tematiskajā plānojumā uzskaitītajiem objektiem jau tikuši vērtēti Novērtējuma likumā paredzētajā kārtībā, vienlaikus šos objektus ir pamatoti ietvert savstarpējo ietekmju novērtējumā. To skaitā:
 - 3.1.6.1. IVN ir veikts SIA "Rapsoil" paredzētajai darbībai – vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) būvniecībai Liepājas pilsētas Z daļā (IVN noslēgumā Birojs 2011. gada 7. martā izdeva atzinumu Nr. 4), savukārt izmaiņām SIA "Rapsoil" paredzētajā darbībā tika veikts ietekmes sākotnējais izvērtējums (Birojs ar 2012. gada 17. augusta lēmumu Nr.400 izmaiņām nepiemēroja IVN). Tā kā SIA "Rapsoil" plānotā VES parka teritorija daļēji pārklājas ar Tematiskā plānojuma Z1 zonu, tas Tematiskajā plānā un attiecīgi arī Ziņojumā ņemts vērā kā viens no summāro ietekmju vērtējumā ietveramiem objektiem.
 - 3.1.6.2. Birojs 2009. gada 13. februārī pieņēma lēmumu Nr.18 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu krasta aizsargbūves – būnas izbūvei Z1 zonā iepretim Liepājas pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (turpmāk – Liepājas NAI). Hidrotehniskā būve paredzēta kā risinājums Liepājas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu aizsardzībai, jo aktīvas viļņu darbības rezultātā piekrastē tiek veicināti krasta erozijas procesi. Darbības īstenošanai Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) Liepājas reģionālā vides pārvalde (turpmāk - VVD Liepājas Pārvalde) 2009. gadā jau ir izdevusi tehniskos noteikumus Nr.LI16TN0035, vienlaikus Ziņojumā šis objekts pamatoti tiek ņemts vērā kā viens no summāro ietekmju vērtējumā ietveramiem objektiem, jo tā īstenošanai ir ietekme uz citu darbību realizāciju būnas ietekmes zonā.
 - 3.1.6.3. Birojs 2016. gada 20. janvārī pieņēma lēmumu Nr.18 par IVN procedūras nepiemērošanu kempinga izveidei Klaipešas ielā 138 un Liepājas pludmales labiekārtošanai posmā no Roņu ielas līdz D molam. Arī šīs darbības ir pamatoti ņemt vērā summāro ietekmju novērtējumā, jo to realizācija var ietekmēt vai būt saistīta arī ar citu Tematiskajā plānojumā aplūkotu darbību īstenošanu.
- 3.1.7. Birojs secina, ka IVN veikšanas laikā ir iesaistīti un savu vērtējumu par Paredzēto darbību snieguši vairāki dabas un vides eksperti, līdz ar to Tematiskajā plānojumā paredzētie risinājumi IVN gaitā ir mainījušies. Vienlaikus pārstrādātajā Ziņojumā joprojām daudzviet iekļauta neaktuāla informācija no Tematiskā plānojuma (piemēram, 2.15. nodaļā "*Paredzētās darbības ietvaros plānotie krasta un kāpu stiprināšanas pasākumi un risinājumi*"), kur kā plānoti uzskaitīti risinājumi, no kuriem Ierosinātāja ir atteikusies. Minētais uzskatāms par Ziņojuma trūkumu, jo apgrūtina tā uztveramību un izvērtējuma veikšanu, kā arī ir par pamatu Birojam saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu izvirzīt Ierosinātājam papildus nosacījumus.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Birojs neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti detalizēti izklāstīt Darbības vietas apstākļu novērtējuma kopumu, kas jau ir ietverts Ziņojumā un kas ir neatņemama IVN dokumentācijas sastāvdaļa, kura būs jāvērtē galējā lēmuma pieņēmējiem (Novērtējuma likuma 22.panta otrā daļa). Birojs tālāk šajā apakšnodaļā akcentē tikai būtiskākos darbības vietu raksturojošos apstākļus, savukārt ietekmju griezumā darbības vietas specifiskie apstākļi tiek ņemti vērā jau attiecīgajās šī atzinuma sadaļās. Šāda pieeja ir arī citās šī Biroja atzinuma apakšnodaļās, kur tiek sniegts tikai īss būtiskākās informācijas apkopojums.

- 3.2.2. Liepājas D piekrastes teritorija atrodas starp Baltijas jūru, Tirdzniecības kanālu, Roņu ielu, Uliha ielu, Klaipēdas ielu un Dienvidu kapiem, bet Z piekrastes teritorija starp Karostu, Baltijas jūru (uz Z no Ziemeļu mola), Liepājas pilsētas robežu (Šķēdi) un Lībiešu ielu.
- 3.2.3. D piekrastes kopējais garums ir 6,3 km, savukārt Z piekrastes – 6 km. Tematiskā plānojuma robežās D piekrastes teritorijā ietilpst pludmale un ~ 250 – 500 m plata piekrastes josla sauszemē, savukārt Z piekrastē pludmale un teritorija līdz ~ 1000 m platā sauszemes joslā. Atbilstoši Ziņojumam Paredzētās darbības D piekrastē plānotas kopumā 37 īpašumos, Z piekrastē - kopumā 35 īpašumos.
- 3.2.4. Ziņojumā sniegts D un Z piekrastes teritorijas raksturojums, apzinot esošos objektus, infrastruktūru un inženierkomunikācijas, teritorijas antropogēno slodzi, dabas un kultūrvēsturiskos objektus. Ziņojumā norādīts, kurās vietās objektu būvniecība paredzēta vietās, kas šobrīd nav apbūvētas, bet kurās Tematiskais plānojums paredz piekrastes infrastruktūras un pakalpojumu objektu attīstību jau apbūvētās teritorijās.
- 3.2.5. Ziņojumā raksturoti arī Liepājas piekrastes dabas apstākļi, tostarp norādot, ka:
- 3.2.5.1. Liepājas pilsētas R robeža virzās gar Baltijas jūras krastu, A pilsētu norobežo Liepājas un Tosmares ezeri, kas ir *NATURA 2000* teritorijas. Baltijas jūru ar Liepājas ezeru savieno Tirdzniecības kanāls.
 - 3.2.5.2. Darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, taču izpētes teritorija Z piekrastē robežojas ar dabas liegumu "*Tosmare*", kas ir arī *NATURA 2000* teritorija.
 - 3.2.5.3. Darbības vietu apsekojusi sugu un biotopu eksperte I. Straupe (turpmāk – Sugu un biotopu eksperte), kas sniegusi D un Z piekrastēs sastopamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu (pieejams Ziņojuma 9. pielikumā). Darbības vietā nav konstatētas īpaši aizsargājamās vaskulāro augu sugas, kurām veidojami mikroliegumi.
 - 3.2.5.4. Liepājas D un Z piekrastēs konstatēti ES nozīmes biotopi - 2110 *Embrionālās kāpas*, 2120 *Priekškāpas*, 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* un 2180 *Mežainas piejūras kāpas*.
 - 3.2.5.5. Jūras krasta joslai visā Liepājas pilsētas D daļā raksturīgi akumulācijas procesi, savukārt Liepājas pilsētas Z daļā - erozijas procesi.
 - 3.2.5.6. Teritorijā dominējošo augšņu tipu, kā arī valdošo ģeogrāfisko ainavu nosaka Piejūras zemienei raksturīgie mazauglīgie smilšainie cilmieži un aprūtinātas dabiskas noteces apstākļi, kā arī pārpurvošanās procesi.
 - 3.2.5.7. Liepājas pilsētas teritoriju šķērso starptautiski nozīmīgs Baltās – Baltijas jūras putnu migrācijas ceļš (īpaši liela migrējošo putnu koncentrācija vērojama rudens migrācijā).
 - 3.2.5.8. Baltijas jūras piekraste (īpaši Liepājas Z daļa) gan pavasarī, gan rudenī ir arī sikspārņu migrācijas ceļš. Par sikspārņiem nozīmīgākajām pētāmajā teritorijā uzskatāmas šādas vietas - Liepājas Ziemeļu forti un sezonāli – visa kāpu zona un tai tieši piegulošās teritorijas. Vasaras periodā (maijs – jūlijs) Darbības vietā vai tās tiešā tuvumā konstatētas septiņas sikspārņu sugas. Ziemošanas laikā Liepājas ziemeļu fortos novērojami 1 - 4 sugu sikspārņi.
 - 3.2.5.9. Piekrastes teritoriju izmantošanas un krasta erozijas riska kontekstā par nozīmīgāko klimata komponenti var uzskatīt vēja režīmu. Valdošie ir D, DR un R vēji, bet pavasarī un vasarā samērā bieži ir novērojami arī ZR un Z vēji. Vidējais vēja ātrums ir lielāks nekā Latvijā vidēji, bet vētras parasti tiek novērotas laika periodā no oktobra līdz februārim.

- 3.2.5.10. Ainavu telpai ir raksturīgas krasi izteiktas robežas. Piekrastes liedags un kāpu zona robežojas ar parku un apstādījumu kultūrvidi, urbāno vidi - Liepājas vēsturisko centru un apbūvi, industriālo un militāro teritoriju, tirdzniecības un vejnniecības ostu.
- 3.2.5.11. Gandrīz visā D un Z piekrastes garumā kāpu mežaines josla, parks un apstādījumi veido aizsedzošu joslu skatam uz pilsētu, kas papildina dabas vērtību kvalitāti pludmales ainavai aktīvā un reversā sezonā. Pēc nozīmīguma pakāpes Liepājas pilsētas piekrastes urbanizētā ainava ar liedagu un kāpām, industriāli militāro mantojumu ir vērtējama kā valsts nozīmes ainava.
- 3.2.5.12. Ziņojumā iekļauts arī pazemes ūdeņu raksturojums, saskaņā ar kuru Liepājā gruntsūdens līmenis ir augsts - parasti mazāk nekā 2 m zem zemes virsmas. Gruntsūdeņu plūsmas virziens galvenokārt ir uz Baltijas jūru vai nu tuvāko virszemes ūdeņu objektu virzienā. Artēzisko ūdeņu ģenerālais plūsmas virziens ir – Baltijas jūra, izņemot depresijas piltuves zonu, kurā iespējama jūras ūdens intrūzija (iepriekš konstatēta daudz lielākos apmēros, pēdējā desmitgadē ir mazinājusies).
- 3.2.5.13. Peldūdens ūdens kvalitāte ir atbilstoša normatīvo aktu prasībām, bet peldvietā “*Pie stadiona*” tikusi novērtēta kā izcila un atbilstoša Zilā karoga organizācijas izvirzītajam prasībām.
- 3.2.6. Augsnes un grunts piesārņojumu Liepājas pilsētā galvenokārt veido bijušās PSRS armijas kara daļas u.c. teritorijas ar vēsturisku piesārņojumu, atkritumu izgāztuves, naftas bāzes, rūpniecības un ražošanas uzņēmumi un to darbības rezultātā radies piesārņojums, uzņēmumi ar vecām tehnoloģiski nolietotām iekārtām u.c. teritorijas. Liepājas pilsētā atbilstoši VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (turpmāk – LVĢMC) datu bāzes „*Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs*” informācijai, atrodas kopumā 3 piesārņotas vietas un 39 potenciāli piesārņotas vietas (galvenās piesārņojošās vielas ir naftas produkti un smagie metāli).
- 3.2.7. Novērtēts, ka Liepājas piekrastes tuvumā ir samērā maz meliorācijas sistēmas elementu, bet atbilstoši VSIA „*Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi*” Meliorācijas digitālajam kadastram Darbības vietā reģistrētu meliorācijas sistēmu nav.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Ziņojumā ietverts visu Tematiskajā plānojumā iekļauto darbību uzskaitījums un vispārīgs raksturojums, tajā skaitās uzskatītas tās ieceres, ko Liepājas pašvaldība Tematiskajā plānojumā ir iestrādājusi kā nākotnes attīstības vīziju, neplānojot to realizāciju tuvākajā nākotnē. Novērtējums veikts nolūkā sniegt iespējami objektīvu atbildi par kopējām ietekmēm, par to, vai Tematiskajā plānojumā paredzētās darbības nav savstarpēji konfliktējošas, būtiski nepalielina vides problēmas, nepārsniedz dabiskās vides absorbcijas spējas. Šajā Biroja atzinumā ietvertā novērtējuma un secinājumu uztveramībai Birojs tālāk šajā apakšnodaļā akcentē tikai būtiskākos Paredzētās darbības raksturlielumus.
- 3.3.2. Saskaņā ar Tematisko plānojumu Paredzētās darbības ietvaros plānots veikt:
- 3.3.2.1. Vairāk nekā 6 km garas D piekrastes (pludmales un piekrastes teritorijas) labiekārtošanu, sadalot to deviņās funkcionālās zonās: D1 – pastaigu zona, D2 – perspektīvā kūrorta/pasākumu zona, D3 – centrālās pludmales zona, D4 – ģimenes atpūtas zona, D5 – jūras veselības zona, D6 – DR pludmales zona, D7 – ūdens sporta aktivitāšu zona, D8 – dabas atpūtnieku zona, D9 – nūdistu pludmales zona.

- 3.3.2.2. Aptuveni 6 km garas Z piekrastes (pludmales un piekrastes teritorijas) labiekārtošanu, sadalot to sešās funkcionālās zonās: Z1 – Ziemeļu vēja parks, Z2 – Ziemeļu forta izziņas un aktīvās atpūtas parks, Z3 – Karostas piedzīvojumu mežs, Z4 – Karostas „Dārzu pilsēta”, Z5 – Militārā mantojuma parks, Z6 – Z pludmales perspektīvā rekreācijas teritorija.
- 3.3.3. D un Z piekrastē plānotie objekti Ziņojumā iedalīti 9 grupās, kas ietver labiekārtojuma elementu grupu (A,B,C,D,E,F), vides objektus (G), lielos būvobjektus (H) un perspektīvā attīstāmos (J) grupas objektus:
- 3.3.3.1. grupā A (A1-A2) ietilpst informācijas objekti (stendi, virziena norādes u.c.);
- 3.3.3.2. grupā B (B1-B3) ietilpst piekļuves infrastruktūra (gan nelieli celiņi, takas, laipas, platformas, kāpnis u.c., gan auto stāvlaukumi un brauktuves, kā arī nelieli jūras akvatorijas infrastruktūras objekti un risinājumi kāpu erozijas mazināšanai);
- 3.3.3.3. grupā C no C1-C3 ietilpst tādi nelieli labiekārtojuma arhitektoniskās struktūras elementi kā soli, atkritumu urnas, ģērbtuves u.c., kā arī sanitārās iekārtas (sezonālas un stacionārās dušas, tualetes u.c.) un drošības aprīkojums (sezonālās glābšanas stacijas, skaļruņi bojās u.c.), savukārt C4 – komercobjekti (pludmales kafējnīcas, nomas punkti u.c.);
- 3.3.3.4. grupā D (D1 un D2) ietilpst apgaismojuma objekti;
- 3.3.3.5. grupā E (E1-E3) ietilpst bērnu rotaļu un sporta aktivitāšu objekti (šūpoles, rotaļu laukumi, tematiskie laukumi u.c.), prāta un sporta spēļu laukumi (volejbola laukumi, rāpšanās sienas u.c.), kā arī ūdens atpūtas un aktivitāšu objekti;
- 3.3.3.6. grupā F (F1-F4) ietilpst erozijas aizsargstādījumi (F1) un dažādu kategoriju dekoratīvie stādījumi, puķu podi un kompozīcijas (F2, F3 un F4);
- 3.3.3.7. grupā G ietilpst tādi vides objekti kā vietzīmes, pludmales atpazīstamības un orientēšanās zīmes;
- 3.3.3.8. Grupā H ietilpst lieli būvobjekti – kopumā 51 būvobjekti, tostarp mola atjaunošana, velociņa atjaunošana un būvniecība, lielās būnas izbūve, jauna centrālā mola būvniecība, tūrisma informācijas centra būvniecība, dažādu lielo tematisko atpūtas objektu un parku izbūve u.c. Liela daļa no H grupā ietilpstošajiem objektiem paredz kompleksu attiecīgās teritorijas apbūvi un līdz ar to ietver arī elementus no citu grupu būvēm (norādes, labiekārtojums, soliņi, takas, spēļu laukumi u.c.);
- 3.3.3.9. Grupā J ietilpst 8 objekti (J1 – J8), kas definēti kā perspektīvi attīstāmie objekti (stadions „Olimpija” un „Olimpijas” kanāla attīstība, kempings pie D forta u.c.). Šie objekti plānoti ārpus Tematiskā plānojuma teritorijas un Ziņojumā aplūkoti vispārēji, lai ievērtētu to summārās ietekmes.
- 3.3.4. No Ziņojuma izriet, ka vairāki no minēto grupu objektiem paredzēti gan D, gan Z piekrastē, proti, - Liepājas pludmales un piekrastes labiekārtošana paredz vienotu koncepciju labiekārtojamam un inženierkomunikāciju nodrošinājumam - virziena norāžu un informācijas stendu izvietojumam, autotransporta piekļuves nodrošināšanai (esošo ielu atjaunošana, jaunu ielu un auto stāvlaukumu būvniecība), riteņbraucēju un gājēju piekļuves nodrošināšanai, elektroapgādes, ūdensapgādes un kanalizācijas pieslēgumu, sanitārtehnisko aprīkojumu (tualetes, dušas, dzeramā ūdens ieguves vietas) un apgaismojuma izbūvei. Tāpat paredzēta koncepcija tā dēvēto mazo arhitektūras formu – soliņi, sadzīves atkritumu punkti, velosipēdu novietnes, ģērbtuves un mantu glabātuves izvietojumam, kā arī komercobjektu, apstādījumu, krasta kāpu erozijas ierobežošanas objektu (stiprināšana ar atbalsta sienām, kāpu nožogojumi, smilšu plūsmas aizsargstādījumi un kārklus stādījumu vainagu apgriešana) plānošanai. Katrā no

D un Z piekrastes zonām (D1-D9 un Z1-Z6) - atkarībā no to attīstības koncepcijas - plānoti dažādi lieli būvobjekti (H grupa), tajā skaitā liedaga promenādes laipa ar skatu platformām, centrālais mols, kas izvietots jūras akvatorijā un savstarpēji savienotu Kūrmājas prospektu un Peldu ielu, laipa jūras akvatorijā, jūras veselības centra būvniecība, rotaļu un sporta laukumi un tribīnes skatītājiem, ūdens aktivitāšu centra būvniecība, rampas izbūve ūdenstransporta piekļuves nodrošināšanai, atrakciju meža un piknika parka labiekārtošana, skatu torņa būvniecība, jūras viļņu un vēja enerģijas parku būvniecība un lielās būnas izbūve, Z fortu un to bateriju konservācija un apmeklētāju centra izbūve, cietokšņa kanāla sanācija un laivu bāzes būvniecība, piedzīvojumu meža labiekārtošana un administrācijas ēkas būvniecība, Karostas mežaparka un kempinga teritorijas labiekārtošana u.c.

- 3.3.5. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības rezultātā maksimālās iespējamās ietekmētās teritorijas apjoms ir ~ 270 ha liela teritorija D piekrastē un ~ 380 ha Z piekrastē (kas atbilst to kopējai platībai). Ziņojumā skaidrots, ka pašlaik nav zināmi lielas daļas būvobjektu (piemēram, SPA komplekss, kempings un SPA cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, akvaparks, ūdens atrakciju parks u.c. objekti, kas Tematiskajā plānojumā iekļauti tikai kā vīzija par perspektīvo iespējamo attīstību) būvniecības apjomi, risinājumi vai novietojums zemes gabala ietvaros, līdz ar to maksimālā tieši ietekmētā platība Ziņojumā aprēķināta, ņemot vērā Liepājas pilsētas teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk – TIAN) noteiktos maksimālos apbūves blīvumus attiecīgajās funkcionālajās zonās. Ziņojumā vērsta uzmanība, ka jauni laukumveida objekti aizņems nelielu daļu ietekmētās teritorijas:
- 3.3.5.1. Novērtēts, ka D piekrastes teritorijā plānotie objekti summāri varētu aizņemt apmēram 50 000 m² (5 ha) pludmalē, no kuriem esoša apbūve ir apmēram 1 ha platībā. Līdz ar to aprēķināts, ka, salīdzinot ar kopējo D piekrastes platību, pilnībā jauni būvobjekti veidotu ~ 1,5% no kopējās D piekrastes teritorijas. Norādīts, ka vēl ~ 5 ha lielu platību perspektīvā varētu aizņemt būvprojekti pludmalei pieguļošajās teritorijās.
- 3.3.5.2. Savukārt objekti, kas plānoti Z piekrastes teritorijā varētu aizņemt ~ 3 ha, no kuriem esoša apbūve ir apmēram 1,5 ha platībā, līdz ar to secināts, ka jaunie būvobjekti veidotu ~ 0,5% no Z piekrastes teritorijas.
- 3.3.6. Kā vienojošie D piekrastes zonu funkcionālie un vizuāli estētiskie elementi paredzēti esošais veloceliņš un plānotais veloceliņa pagarinājums, kas papildināts ar jaunbūvējamu fizisko aktivitāšu taku (irdenā seguma taka – nūjotāju, skrējēju, slēpotāju, u.c. aktivitāšu maršrutiem), kā arī apgaismojums, kas savieno pludmales izejas ar pilsētas ielām. Savukārt kā vienojošie Z pludmales un piekrastes zonu funkcionālie un vizuāli estētiskie elementi plānota tūrisma vilciena trase pa vēsturiskām militārā sliežu ceļa trasēm, veidojot savienojumu arī ar citiem nozīmīgiem Karostas objektiem, norāžu un informācijas stendu tīklojums un apgaismojuma objekti.
- 3.3.7. No Tematiskā plānojuma un Ziņojuma izriet, ka ūdensapgāde un kanalizācija objektiem D un Z piekrastē paredzēta, izbūvējot attiecīgus inženierbūvju tīklus ar pieslēgumu pilsētas centralizētajiem tīkliem. Ziņojumā norādīts, ka inženierkomunikāciju (arī elektrības) provizoriskās pieslēgumu vietas un trases plānotas, ņemot vērā pilsētas Teritorijas plānojumā iekļautās elektroapgādes un ūdensapgādes shēmas, kā arī atbildīgo institūciju sniegtos nosacījumus. Tāpat Ziņojumā ir minēts, ka paredzēts izmantot atjaunojamās dabas energoresursus, piemēram, saules baterijas – pludmales labiekārtojuma izgaismošanai, saules kolektorus – pludmales dušu ūdens uzsildīšanai, mazgabarītu vēja ģeneratorus – pludmales un kāpu zonas izgaismošanai, VES – pludmales tirdzniecības un nomas punktu vajadzībām, zemes un jūras siltumu – pludmales tirdzniecības un nomas punktu vajadzībām, lietus ūdens kolektorus –

tehniskais ūdens stādījumu laistīšanai, ietvju, sanitāro punktu mazgāšanai, hidroenerģijas akumulatorus – molu izgaismošanai.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. IVN pamatprincipi paredz prasību, lai, novērtējot paredzēto darbību, tiktu izsvērtas pieņemamās alternatīvas, kas varētu būt piemērotas ierosinātajam projektam un tā specifiskajām īpašībām. Alternatīvas var tikt novērtētas kā paredzētās darbības risinājumiem, tā darbības vietai. Izdodot 2016. gada 25. jūlija Programmu Paredzētās darbības IVN veikšanai, Birojs tajā iekļāva 6.punkta prasību, Paredzētās darbības alternatīvas vērtēt, ņemot vērā Darbības vietas problemātiku, kas galvenokārt saistīta ar ievērojamu skaitu darbību Krasta kāpu aizsargjoslas teritorijā un iejaukšanos šobrīd daļēji neskartajā aizsargājamo biotopu daļā, kur ietekmes pieaugums var būt vērtējams kā nozīmīgs.
- 3.4.2. Aktualizētajā Ziņojumā Izstrādātāja izvēlējusies vērtēt Paredzētās darbības apjoma alternatīvas:
- 3.4.2.1. 1. alternatīva jeb pamatalternatīva paredz īstenot pilnībā visas Tematiskā plānojumā paredzētās būves un pludmales aprīkojumu;
- 3.4.2.2. 2. alternatīva ir daļēja Tematiskā plānojumā paredzēto būvju un pludmales aprīkojuma paredzēto projektu īstenošana (netiek realizēti J grupas objekti un objekti H48 un H49 no H grupas, kas paredz mazo būnu un gabionu būvniecību Z piekrastē), ievērojot alternatīvus inženiertehniskos un organizatoriskos pasākumus, un risinājumus ietekmju uz vidi novēršanai vai samazināšanai.
- 3.4.3. Ziņojumā tikusi vērtēta arī atteikšanās no Paredzētās darbības realizēšanas jeb tā saucamā „0” alternatīva.
- 3.4.4. Piedāvātās Paredzētās darbības alternatīvas Ziņojumā novērtētas, tās savstarpēji salīdzinot (izmantojot Izstrādātājas izvēlētos un aprakstītos kritērijus, kuru novērtējuma skala (no - 3 līdz + 3) atspoguļota Ziņojuma 7.2. nodaļā). Alternatīvu novērtēšanai Ziņojumā izdalīti 12 būtiskākie kritēriji, kas raksturo Paredzētās darbības ietekmi uz vidi gan īstermiņa, gan ilgtermiņa laika periodā.
- 3.4.5. Izvērtējot alternatīvos risinājumus, Ziņojumā secināts, ka gadījumā, ja Paredzētā darbība netiek realizēta, atbilstoši lielākajai daļai no izvēlētajiem kritērijiem, - nav sagaidāmas ne pozitīvas, ne negatīvas ietekmes, taču ilgtermiņā var izpausties vairākas tādas negatīvas ietekmes, kas galvenokārt saistītas ar neorganizētas antropogēnās slodzes pieaugumu teritorijai un tās radīto ietekmi uz aizsargājamām dabas vērtībām, arī ģeoloģiskajiem procesiem, Liepājas NAI, kā arī kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem. Savukārt 1. un 2. alternatīvas gadījumā novērtētas atšķirības sagaidāmās ietekmes būtiskumā. Gadījumā, ja Liepājas pludmalē un piekrastē tiktu realizētas visas Tematiskajā plānojumā iecerētās būves un pludmales labiekārtojums/aprīkojums jeb 1. alternatīva, ir sagaidāma būtiskāka ietekme, it īpaši uz bioloģisko daudzveidību un mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņām. Tomēr ietekme uz bioloģisko daudzveidību mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņām ir sagaidāma arī 2. alternatīvas gadījumā, lai arī mazākā apmērā. Vērtējot 2. alternatīvu, Ziņojumā ietverts arī secinājums, ka (ievērojot Ziņojumā paredzētos risinājumus ietekmju novēršanai) kopumā sagaidāmas tikai pozitīvas ietekmes un ka 2. alternatīva nerada nelabvēlīgu ietekmi uz vidi (ja neskaita īstermiņa ietekmes būvdarbu īstenošanas gaitā). Birojs vērš gala lēmuma pieņēmēja uzmanību uz to, ka šāds secinājums ir pārspīlēts un neatbilst Ziņojumā ietvertajam Paredzētās darbības ietekmes novērtējumam, jo atsevišķu ietekmes aspektu griezumā ietekmes novērtētas kā vērā ņemami būtiskas, turklāt būvniecība Krasta kāpu aizsargjoslā pati par sevi ir uzskatāma

par darbību ar negatīvu ietekmi, tādēļ tā būtiski aprobežota arī ar Aizsargjoslu likuma 36.pantu. Minētais lielā mērā arī ir bijis par iemeslu piemērot un veikt IVN, kā arī Ziņojumā meklēt dažādus risinājumus, lai ietekmes samazinātu līdz pieņemamam līmenim. Birojs neapšaubā, ka Paredzētās darbības realizācijai ir arī pozitīvie ietekmes aspekti, jo īpaši tas attiecināms uz apmeklētāju plūsmas organizēšanu un labiekārtojuma, tostarp sanitāro būvju, nodrošināšanu, tomēr secinājums, ka 2. alternatīvas realizācijai ir tikai pozitīvas ietekmes, nav objektīvs.

3.4.6. Ziņojumā aplūkoti arī atsevišķu plānoto darbību realizējuma veidi, ko Ziņojuma autori definē kā lokālus alternatīvos risinājumus (skatīt Ziņojuma 7.1.2. tabulu). Pēc būtības šie risinājumi ir pasākumi, kas IVN ietvaros izstrādāti, lai vairāku plānoto objektu kontekstā mazinātu negatīvās ietekmes uz vidi lokālā līmenī. Tomēr tie paredz attiecīgajiem objektiem atšķirīgu tehnisko vai izvietojuma risinājumu, nekā tas sākotnēji bijis ielānots Tematiskajā plānojumā (arī atteikšanos no atsevišķiem Tematiskajā plānojumā paredzētiem objektiem), un to salīdzinājums, līdzīgi kā alternatīvu salīdzinājums, var nodrošināt labāka lēmuma pieņemšanu un piemērotākā risinājuma izvēli.

3.4.7. Par piemērotāko alternatīvu Ziņojuma autori uzskata 2. alternatīvu.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Biroja 2015. gada 22. septembra lēmums Nr.234 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu pludmales un piekrastes teritorijas labiekārtošanai saskaņā ar tematisko plānojumu "*Liepājas pilsētas pludmales un piekrastes attīstība*".
- 4.2. Liepājas pilsētas domes 2015. gada 20. oktobra vēstule Nr. 340202/2.1.10./333502 par lēmumu.
- 4.3. Biroja 2015. gada 9. novembra vēstule Nr.8-01/1895 par ietekmes uz vidi novērtējumu.
- 4.4. Biroja 2016. gada 20. janvāra lēmums Nr.18 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu kempinga izveidei Liepājā, Klaipēdas ielā 138, un Liepājas pludmales teritorijas labiekārtošanai Roņu ielas līdz Dienvidu molam.
- 4.5. Liepājas pilsētas domes 2016. gada 25. maija vēstule Nr. 354783/2.1.10./346433 par ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izsniegšanu.
- 4.6. Liepājas pilsētas domes 2016. gada 10. jūnija vēstule Nr. 355985/2.1.10./355985 par IVN sākotnējo sabiedrisko apspriešanu.
- 4.7. Liepājas pilsētas domes 2016. gada 5. jūlija vēstule Nr. 357143/2.1.10./355985 par IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem.
- 4.8. Liepājas pilsētas domes 2016. gada 13. jūlija vēstule Nr.358240/2.1.10./355985 par IVN programmu.
- 4.9. Biroja 2016. gada 14. jūlija vēstule Nr.3-01/909 par programmas termiņa pagarinājumu.
- 4.10. Aizsardzības ministrijas 2016. gada 27. jūlija vēstule Nr.MV-N/1821 par Liepājas pludmales piekrastes attīstību.
- 4.11. SIA "*Eiropprojekts*" sagatavotais ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums Paredzētai darbībai, iesniegts Birojā 2017. gada 23. novembrī.
- 4.12. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) 2017. gada 18. decembra vēstule Nr.4.9/71/2017–N–E ar atsaukumi par Ziņojumu.
- 4.13. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes 2017. gada 27. decembra vēstule Nr. 1.9.1/668//1179 par ietekmes uz vidi novērtējumu.
- 4.14. VVD Liepājas Pārvaldes 2017. gada 28. decembra vēstule Nr.5.5.-20/1960 ar atsaukumi par Ziņojumu.

- 4.15. Veselības inspekcijas 2018. gada 5. janvāra vēstule Nr.2.3.6-1/33882/160 ar atsaukumi par Ziņojumu.
- 4.16. Biroja 2018. gada 25. janvāra vēstule Nr. Nr.5-01/76 par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, ar kuru ziņojums nodots pārstrādāšanai.
- 4.17. SIA “*Eiropprojekts*” aktualizētais ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums Paredzētai darbībai, iesniegts Birojā 2018. gada 25. aprīlī.
- 4.18. Veselības inspekcijas 2016. gada 13. jūlija vēstule Nr.11-1/20895 par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu.
- 4.19. 2016. gada 25. jūlijā Biroja sagatavotā programma ietekmes uz vidi novērtējumam Paredzētai darbībai.
- 4.20. SIA “*Eiropprojekts*” sagatavotais pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem, iesniegts Birojā 2017. gada 15. novembrī.
- 4.21. Latvijas Hidroekoloģijas institūta (turpmāk – LHEI) 2018. gada 10. maija vēstule Nr.65 “*Par ietekmes uz vidi ziņojumu*”.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par Paredzēto darbību un tās sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikrakstā “*Kurzemes vārds*” 2016. gada 7. jūnija numurā Nr. 109 (7691), ievietots mājaslapās www.liepaja.lv un www.vpvp.gov.lv, kā arī Ierosinātāja par plānoto darbību individuāli informēja nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju. Informatīvie materiāli par Paredzēto darbību bija pieejami Liepājas pilsētas domes vides nodaļā, Rožu ielā 6, Liepājā (darba laikā). Rakstiskus priekšlikumus par Paredzēto darbību Birojam varēja iesniegt 20 dienu laikā pēc paziņojuma publicēšanas.
- 5.1.2. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā tika saņemta Veselības inspekcijas vēstule ar rekomendācijām paredzētās darbības realizācijai. Visiem interesentiem bija iespēja aizpildīt Ierosinātājas sagatavoto elektronisko anketu. Tika saņemtas 14 anketas, no kurām 3 respondenti daļēji atbalsta projekta īstenošanu, pārējie atbalsta pilnībā.
- 5.1.3. Pēc Biroja lūguma vietējā pašvaldība, kas ir arī darbības Ierosinātāja, izteica viedokli, ka paredzētajai darbībai nav nepieciešams organizēt sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanākumi klātienē.
- 5.1.4. Pamatojoties uz Ierosinātājas pieteikumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2016. gada 25. jūlijā izsniedza programmu ietekmes uz vidi novērtējumam.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta “*Kurzemes vārds*” 2017. gada 12. oktobrī, kā arī interneta vietnēs www.liepaja.lv un www.vpvp.gov.lv. Ziņojums un tā kopsavilkums bija pieejams no 2017. gada 13. oktobra līdz 12. novembrim Liepājas pilsētas pašvaldības administrācijas Apmeklētāju pieņemšanas centrā, Rožu ielā 6, Liepāja un interneta

vietnē www.eiropprojekts.lv. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību Izstrādātājam vai Birojam varēja iesniegt līdz 2017. gada 12. novembrim.

- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2017. gada 24. oktobrī, Liepājas pilsētas pašvaldības administrācijas telpās Rožu ielā 6, Liepājā. Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu tajā piedalījās 13 dalībnieki, tajā skaitā Izstrādātājas un pašvaldības pārstāvji un iedzīvotāji. Izstrādātājas pārstāve klātesošajiem sniedza informāciju par Paredzēto darbību, Ziņojumā galvenajām vērtētajām Paredzētās darbības radītajām ietekmēm un atbildēja uz klātesošo jautājumiem.
- 5.2.3. IVN Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma vienu fiziskas personas vēstuli ar viedokli un priekšlikumiem par ziņojumu, kurus pārsūtīja Izstrādātājam un Ierosinātājam iekļaušanai pārskatā par sabiedrības līdzdalības pasākumiem.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2017. gada 23. novembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Biroja interneta vietnē www.vpvb.gov.lv un www.liepaja.lv. Ziņojums bija pieejams interneta vietnē www.eiropprojekts.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemta:
 - 5.3.2.1. DAP 2017. gada 18. decembra vēstule Nr.4.9/71/2017–N–E, kurā norādīts uz trūkumiem saistībā ar eksperta viedokļa neievērošanu un iebilsts pret vēja parka iekļaušanu Teritorijas plānojuma apskatāmajā teritorijā.
 - 5.3.2.2. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes 2017. gada 27. decembra vēstule Nr. 1.9.1/668//1179, kurā informē, ka tai nav iebildumu pret projekta realizāciju.
 - 5.3.2.3. VVD Liepājas Pārvaldes 2017. gada 28. decembra vēstule Nr.5.5.-20/1960, kurā norādīts uz neprecizitātēm Ziņojuma tekstā un vērsta uzmanība uz faktu, ka daudziem objektiem paredzēts veikt individuālus sākotnējos izvērtējumus un, kamēr tas nav veikts, VVD Liepājas Pārvalde nevar sniegt pilnvērtīgu novērtējumu.
 - 5.3.2.4. Veselības Inspekcijas 2018. gada 5. janvāra vēstule Nr.2.3.6-1/33882/160, kurā Veselības Inspekcija piekrīt veiktajam novērtējumam un ierosina iekļaut jauno peldvietu oficiālo peldvietu sarakstā.
- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta otro un trešo daļu, Birojs 2018. gada 25. janvārī vēstulē Nr. 5-01/76 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu" lūdza pārstrādāt Ziņojumu, sagatavojot papildus nepieciešamo informāciju ietekmju izvērtējumam.
- 5.3.4. Aktualizētais Ziņojums Birojā tika iesniegts 2018. gada 25. aprīlī.
- 5.3.5. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemta LHEI 2018. gada 10. maija vēstule Nr.65 "Par ietekmes uz vidi ziņojumu", kurā LHEI norāda uz atsevišķu novērtējumu nepieciešamību tādu objektu izbūvei kā Centrālais mols, īsās būnas un krasta stiprināšana ar gabioniem, jo pašreizējā detalizācijā nav iespējams izvērtēt, kādas ietekmes šie plānotie objekti var radīt. Tāpat norādīts, ka, analizējot konkrētus tehniskos risinājumus, nepieciešams izvērtēt arī tādu faktoru kā viļņu režīms un ledus apstākļi ietekmi uz krasta konstrukciju mehānisko izturību.
- 5.3.6. Citas atsauksmes par aktualizēto Ziņojumu papildus netika saņemtas.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Ziņojuma autori atbilstoši IVN uzdevumam ir apzinājuši galvenos ar Darbības vietu un Paredzēto darbību saistītos faktorus, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, ņemot vērā līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, tajā skaitā Darbības vietā esošos īpaši aizsargājamus biotopus un piekrastei raksturīgos ģeoloģiskos procesus, kā arī Paredzētās darbības apjomu u.c. Šāda novērtējuma ietvaros Birojs jau piemērojot IVN procedūru ir ņēmis vērā, ka nozīmīgākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes izriet no apstākļa, ka Paredzēto darbību ir plānots realizēt piekrastē un pludmalē, Krasta kāpu aizsargjoslā, vietā, kur ir gan kāpu zonai raksturīgais reljefs, gan pārstāvēti īpaši aizsargājami biotopi.
- 6.2. Darbības vieta atrodas Krasta kāpu aizsargjoslā, kas izveidota, *lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabātu meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavas, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu* (Aizsargjoslu likuma 6.panta pirmā daļa). Vadoties no Aizsargjoslu likumā noteiktā Krasta kāpu aizsargjoslas izveidošanas mērķa un ņemot vērā pieteiktās darbības risinājumus, Paredzētās darbības ietekmes uz šo aizsargjoslu galvenokārt saistāmas ar ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, erozijas un piesārņojuma risku, kā arī ainavas izmaiņām. Konkrētajā gadījumā no vienas puses ir paredzēts nodrošināt pilsētas pludmales labiekārtojumu un piekļuves iespējas pludmalei, lai padarītu piekrastes dabas resursu, kas vienlaikus ir arī atpūtas un tūrisma resurss, pēc iespējas organizēti un ilgtspējīgi pieejamu. Šādā ziņā Paredzētajai darbībai nepārprotami ir ietekmi mazinoša iedarbība un tā veicinātu citviet sastopamu dabas vērtību saglabāšanu. Tomēr no otras puses darbība tiktu realizēta bioloģiski vērtīgā teritorijā un veicinātu tendenci antropogēnās slodzes paaugstinājumam, turklāt - nepārdomāti īstenojot plānoto objektu izbūvi - Paredzēto darbības rezultātā iespējama erozijas procesu pastipriņošā iedarbība. Tāpat lokāli palielināsies antropogēnā slodze uz teritoriju un pieaugs arī trokšņa līmenis. Lielākā daļa no minētajām ietekmēm ir tādas, no kurām Krasta kāpu aizsargjoslā primāri būtu nepieciešams izvairīties. Tomēr republikas nozīmes pilsētā ar lielu pludmales apmeklētāju plūsmu pilnībā izvairīties no šādas slodzes nav iespējams, jo īpaši ņemot vērā to, ka jau spēkā esošajā Liepājas pilsētas teritorijas plānojumā iecerētās apbūves teritorijas D un Z piekrastē ietvertas funkcionālajās zonās, kas pieļauj būvniecību. Tādēļ ar IVN procedūru izsvērti un vērtēti principiālie risinājumi, kas D un Z piekrastes apbūves ietekmes varētu novērst vai mazināt. Tomēr katra konkrēta objekta būvniecības pieļaujamība jebkurā gadījumā būs izsvērti vēl jāvērtē, ņemot vērā gan aktuālo situāciju, gan konkrētos būvniecības risinājumus, kad tie tiks precizēti.

6.3. Līdz ar to, kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.3.1. Aspekti, kas saistīti ar ietekmju novērtējuma tvērumu un dziļumu.
- 6.3.2. Ietekme uz ģeoloģiskajiem procesiem un krasta kāpu stabilitāti.
- 6.3.3. Paredzētās darbības ietekmes vērtējums uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām Liepājas D un Z piekrastē:
- 6.3.3.1. Visu Paredzētās darbības ietvaros plānoto objektu ietekmes uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām izvērtējums, tajā skaitā savstarpējo un summāro ietekmju novērtējums.

- 6.3.3.2. D piekrastē plānoto darbību ietekmju izvērtējums, tai skaitā plānoto līnijveida un tīklveida objektu (veloceliņi, gājēju takas, gājēju celiņi, ielas), un laukumveida objektu ietekmes novērtējums.
- 6.3.3.3. Z piekrastē plānoto darbību ietekmju izvērtējums, tai skaitā plānoto līnijveida un tīklveida objektu (tūristu vilciena slīdes, veloceliņi, gājēju takas, gājēju celiņi, ielas), un laukumveida objektu ietekmes novērtējums.
- 6.3.3.4. Paredzētās darbības ietekmes uz sīkspārņiem izvērtējums.
- 6.3.4. Ietekme uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.
- 6.3.5. Ar būvniecību un plānoto objektu ekspluatāciju saistītās raksturīgās ietekmes.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. Aspekti, kas saistīti ar ietekmju novērtējuma tvērumu un dziļumu:

- 6.4.1.1. Sniedzot šo atzinumu, Birojs ņem vērā, ka konkrētais IVN pēc savas būtības ir atšķirīgs no citu paredzēto darbību ietekmju novērtējumiem, jo vērtējuma priekšmets nav viena konkrēta plānota darbība, kuru konkrētā un identificējamā laika periodā iecerēts īstenot, piemēram, aprīkojuma vai tehnoloģijas ieviešana, konkrēta objekta būvniecība, dabas resursu ieguve. IVN tiek veikts visām Tematiskajā plānojumā apsvērtajām attīstības iecerēm (~ 12 km kopgarumā) vienkopus, vēl skaidri nezinot, vai ieceres (un cik daudz no tām) vispār tiks īstenotas un, ja tiks īstenotas, kāda varētu būt precīza to realizācijas secība. Konkrētā IVN uzdevums ir savlaicīgi novērtēt Tematiskajā plānojumā iecerēto darbību īstenošanas maksimālo ietekmi uz vidi, jo īpaši savstarpējo un summāro ietekmi uz vidi, lai pārliecinātos, vai Tematiskajā plānojumā paredzētās darbības nav savstarpēji konfliktējošas, būtiski nepalielina vides problēmas, nepārsniedz dabiskās vides absorbcijas spējas (darbību pieļaujamība). Šādu mērķi nevar sasniegt, vērtējot katru objektu atsevišķi, bet gan tikai veicot pārraugošu novērtējumu, tādēļ arī ietekmju novērtējums šajā gadījumā ir salīdzinoši attālināts un ar mazāku detalizācijas pakāpi attiecībā uz katru konkrētu objektu atsevišķi (šajā plānošanas stadijā vēl nav zināmi precīzi visi izbūves tehniskie parametri, nosacījumi un paņēmieni). Tomēr tas ietekmē iespēju jau šī IVN rezultātā noteikt specifiskās un konkrētās vides prasības katra objekta būvniecībai, kā arī vērtēt katra konkrēta objekta pieļaujamību, tostarp tādēļ, ka nav vēl zināmi konkrētie plānoti risinājumi. Šim aspektam, kas primāri izriet no IVN tvēruma un dziļuma, ar Ziņojumu un šo Biroja atzinumu tiek noteikti risinājumi.
- 6.4.1.2. Tā, piemēram, izvērtējot ziņojumu, Birojs konstatē, ka Paredzētā darbība ietver arī virkni objektu, par kuriem Tematiskajā plānojumā sniegta tikai vispārēja informācija un kas uzskatāmi par perspektīvā attīstāmiem objektiem (Ziņojumā apzīmēti kā "J" grupas objekti). Pie šiem objektiem pieskaitāma D piekrastē paredzētā stadiona „*Olimpija*” un „*Olimpijas*” kanāla attīstība (J1), kempings un SPA cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (J2), dabas muzejs (J3), jaunatnes aktīvais atpūtas centrs (J4), kempings pie D forta (J5), vēstures izziņas un aktīvās atpūtas parks (J6), ūdens atrakciju parks „*Wavegarden*” (J7) un akvaparks (J8) (Ziņojuma 83.lpp). Ziņojumā norādīts, ka konkrētie objekti plānoti Tematiskā plānojuma teritorijai tieši piegulošajā zonā un šo objektu izbūve apskatīta tikai kā iespējama nākotnes perspektīva un kā konkrētās Paredzētās darbības komponente tie tiek aplūkoti tikai tādā mērā, kas ilustrētu un sniegtu aptuvenu vērtējumu scenārijam, ja Paredzētās darbības ietvaros tiek realizēti visi Tematiskajā plānojumā ietvertie objekti. Saskaņā ar Ziņojumu bez nosauktajiem objektiem pašreizējā stadijā nepietiekama detalizācija ietekmju novērtēšanai ir arī virknei citu D un Z piekrastē plānoto lielo būvobjektu novērtēšanai (Ziņojumā apzīmēti ar "H"), tostarp sekojošiem Tematiskā plānojumā iekļautajiem būvobjektiem - SPA kompleksa

izbūve (H6), jūras veselības centra izbūve un apkārtnes labiekārtojums (H16), D forta atrakciju meža labiekārtojums (H21), skatu torņa izbūve un apkārtnes labiekārtojums (H22), D forta piknika parka labiekārtojums (H23), centrālais mols (H9), kā arī - plānoto lielo būvobjektu realizācijai - jūras viļņu enerģijas parka (H43), skeitparka un bērnu rotaļu laukumu izbūve un labiekārtojums (H28) Z5A, Z6 zonā, cietokšņa kanāla sanācija un laivu bāzes izbūve un labiekārtojums (H44) Z2 zonā, tūrisma bruņu vilciena sliežu līnijas un staciju izbūve (H46) Z2, Z3A, Z3B, Z4, Z5A, Z5B zonā. Apzinoties, ka Ziņojumā nav aplūkoti nedz paredzēto objektu tehniskie risinājumi, nedz tikusi vērtēta to izbūves un ekspluatācijas ietekme uz vidi, Izstrādātāja Ziņojumā sniegusi savu priekšlikumu, kuriem objektiem tās ieskatā pirms būvniecības veicams ietekmes sākotnējais izvērtējums un kuriem IVN procedūra Novērtējuma likumā paredzētajā kārtībā (Ziņojuma 4.10.3.tabula, kā arī 7.1.1.tabula).

6.4.1.3. Birojs vispārīgi pievienojas Ziņojuma autoru secinājumam, ka pirms lielākās daļas no Tematiskajā plānojumā paredzētajām aktivitātēm var būt nepieciešams atkārtoti veikt ietekmju izsvērumu, galvenokārt jau sākotnējo izvērtējumu, bet, iespējams arī IVN. Tajā pat laikā novērtējuma nepieciešamību objektīvi noteikt iespējams, tikai izvērtējot katru objektu vai darbību, ņemot vērā aktuālo situāciju (to ietekmēs gan Tematiskā plānojuma objektu izbūves secība un piekrastes teritoriju attīstības dinamika, gan konkrētie plānotie būvniecības risinājumi). Birojs norāda, ka pašreizējā stadijā informācija par katru no plānotajiem objektiem ir tik vispārīga, ka saistoši identificēt, kuriem objektiem nepieciešams kāda veida novērtējums ir pārāgri, turklāt nav izslēgts, ka, precizējot pašlaik vīzijas stadijā plānoto lielo būvobjektu apjomu un tehniskos risinājumus, ietekmju izvērtējums var būt nepieciešams arī citām Tematiskajā plānojumā iekļautajām iecerēm. Tādēļ piemērotākais risinājums ir pirms katra attiecīga objekta īstenošanas izvērtēt, vai plānotās darbības neatbilst objektiem, kuriem atbilstoši Novērtējuma likuma nosacījumiem veicams attiecīga veida ietekmju novērtējums.

6.4.1.4. Izsvēris risinājumus, kādi dažādu grupu darbībām paredzēti un novērtēti Ziņojumā, Birojs atzīst, ka papildus jau veiktajam novērtējumam, atkārtots ietekmju izvērtējums varētu nebūt nepieciešams lielai daļai mazo objektu. Šādu secinājumu Biroja ieskatā var attiecināt uz A1-A2 objektu, kas paredz stendu, virziena norāžu u.c. salīdzināmu objektu būvniecību, C1 objektiem, kas paredz tādu nelielu labiekārtojuma arhitektoniskās struktūras elementu kā soli, atkritumu urnas, ģērbtuves būvniecību, daļai no C2 objektiem, kas paredz sezonālo (ne patstāvīgo) sanitārtehnisko iekārtu uzstādīšanu, kā arī C3 objektiem (skaļruņi, bojas, sezonālas glābšanas stacijas). Papildus izvērtējums Biroja ieskatā nav nepieciešams arī F2, F3 un F4 objektiem, kas paredz stādījumus, puķu podus un dekoratīvās kompozīcijas, G vides objektiem, kas paredz uzstādīt vietzīmes un atpazīstamības zīmes, iespējams, ka arī daļai no E1 objektiem (šūpoles, rotaļu namiņi, rāpšanās statīvi), ja vien tie nav paredzēti kā lielo H grupas objektu sastāvdaļa. Tomēr gan E1 objektiem, gan par pārējiem objektiem šī brīža plānošanas stadijā nevar droši pateikt, ka pirms to realizācijas, nav nepieciešams atkārtoti pārliecināties par iespējamo ietekmi uz vidi, veicot sākotnējo izvērtējumu (ja nepieciešams - arī IVN). Jo īpaši tas attiecināms uz H objektiem, kā arī B, E2, E3 un F1 objektiem u.c. Tādēļ par piemērotāko mehānismu, kādā nodrošināt, ka tiek atbilstīgi novērtētas arī katra konkrētā objekta lokālās ietekmes tā realizācijas vietā, kā arī novērtēta to pieļaujamība, ņemot vērā Aizsargjoslu likumā un citos normatīvajos aktos noteiktos aprobežojumus, ir saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu noteikt, ka pirms katras no attiecīgo objektu būvniecības (izņemot dažas ar šo Biroja atzinumu identificētās grupas) ir jāvērtē VVD Liepājas Pārvaldē, kas ir kompetentā iestāde par ietekmes sākotnējā izvērtējuma piemērošanu (Novērtējuma likuma 6. panta otrā daļa), un jāsaņem tehniskie noteikumi attiecīgās darbības veikšanai vai pirms to

izdošanas jāveic arī ietekmes sākotnējais izvērtējums, par ko jālemj VVD Liepājas Pārvaldei. Šādu atzinumu Birojs pamato ar tālāk minēto:

- 6.4.1.4.1. Lai gan vispārēji Novērtējuma likums neparedz, ka darbībām, kurām IVN jau veikts, būtu izsniedzami tehniskie noteikumi, atsevišķos gadījumos tā atzīstama par samērīgu un lietderīgu prasību, kas Biroja atzinumā izvirzāma kā nosacījums Novērtējuma likuma 20. panta desmitās daļas izpratnē. Šādā veidā tiek nodrošināta divu svarīgu tālāk minētu mērķu īstenošana.
- 6.4.1.4.2. Pirmkārt, par ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu kompetentā institūcija (VVD) var pirms katru tehnisko noteikumu izdošanas pārliecināties, vai attiecīgajai darbībai nav nepieciešams veikt sākotnējo izvērtējumu (Novērtējuma likuma 3.²panta pirmās daļas 5.punkts) un, ja nepieciešams, - arī IVN (Novērtējuma likuma 4.panta pirmās daļas 2.punkts). Izlemjot attiecīgo jautājumu, VVD Liepājas Pārvalde pamatā var vadīties no Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā secinātā, tomēr, - tā kā šobrīd precīzi noteikt, kurai no darbībām būs nepieciešams kāda veida izvērtējums, ir pārāgri, - VVD Liepājas Pārvalde varēs pieņemt situācijai visatbilstošāko lēmumu, ņemot vērā gan iespējamās izmaiņas dabā, gan projektu realizācijas secību.
- 6.4.1.4.3. Otrkārt, ja tiks secināts, ka kādam no objektiem ietekmes sākotnējais izvērtējums nav nepieciešams, - katra no objektiem būvniecībai specifiskās un detalizētās prasības vides aizsardzībai tiks izvirzītas tehniskajos noteikumos. Tehniskie noteikumi katra no objektiem būvniecībai būs izsniedzami arī darbībām, kurām pēc ietekmes sākotnējā izvērtējuma IVN netiks piemērots, jo to paredz Novērtējuma likuma 13. panta otrā daļa. Šādā veidā tiks nodrošināts, ka arī vides aizsardzības prasības katrai darbībai tiks noteiktas, ņemot vērā gan aktuālo situāciju, gan iespējamās izmaiņas dabā un projektu realizācija secību (vērtējot arī katra konkrētā objekta pieļaujamību).
- 6.4.1.5. Līdz ar to, ir pamatoti atzīt, ka, īstenojot šādu mehānismu, var nodrošināt, ka katrai konkrētai darbībai, ja tiek konstatēts, ka tai arī lokāli var būt būtiska ietekme uz vidi, - tiek veikts atbilstīgs papildus ietekmes novērtējums, kā arī nodrošināt, ka dažādo darbību un projektu īstenošanai tiek noteiktas īstenošanas vietai un laikam piemērotākās vides aizsardzības prasības. Ņemot vērā visu iepriekš minēto **Birojs uzskata par nepieciešamu un konkrētajam gadījumam pamatotu atzinumā kā Novērtējuma likuma 20.panta desmitās daļas nosacījumus noteikt šādas prasības:**
 - a) **Visu Paredzētās darbības projektu (objektu), izņemot šādu grupu objektu - A1, A2, C1, daļas C2 objektu, kas paredz sezonālo (ne patstāvīgo) sanitārtehnisko iekārtu uzstādīšanu, C3, F2, F3, F4 un G objektu, - īstenošanai ir jāsaņem VVD tehniskie noteikumi, precizējot jau konkrētos risinājumus un vides aizsardzības prasības darbību realizācijai tās norises vietā. Pirms tehnisko noteikumu izdošanas VVD ir jāvērtē, vai nav nepieciešams veikt arī katras konkrētās paredzētās darbības sākotnējo izvērtējumu, ievērojot šajā Biroja atzinumā norādīto. Ja VVD konstatē, ka pirms tehnisko noteikumu izdošanas nepieciešams veikt sākotnējo izvērtējumu, tāds veicams atbilstoši Novērtējuma likuma nosacījumiem un saskaņā ar Novērtējuma likuma 11.panta kritērijiem.**
 - b) **Paredzētās darbības projektu (objektu), par kuriem VVD sākotnējā izvērtējuma rezultātā pieņēmusi lēmumu par IVN nepieciešamību, īstenošana pieļaujama tikai pēc katras šādas konkrētās paredzētās darbības IVN veikšanas un ja tā rezultātā tiek pieņemts atbilstīgs akcepta lēmums Novērtējuma likumā noteiktajā kārtībā.**

- c) Ja, precizējot Paredzētās darbības projektu (objektu) tehniskos risinājumus un citus raksturlielumus, tiek konstatēts, ka kāds no šādiem objektiem atbilst Novērtējuma likuma 1. pielikumā noteiktajām darbībām vai Novērtējuma likuma 4.panta pirmās daļas 1. un 5.punktā noteiktajām darbībām, katrai šādai konkrētai paredzētajai darbībai jāveic IVN un tās īstenošana pieļaujama tikai pēc IVN veikšanas un ja tā rezultātā tiek pieņemts atbilstīgs akcepta lēmums Novērtējuma likumā noteiktajā kārtībā.

6.4.2. Ietekme uz ģeoloģiskajiem procesiem un krasta kāpu stabilitāti:

- 6.4.2.1. Paredzētā darbība ir saistīta ar lielu skaitu dažādu pasākumu, daļa no kuriem paredzēta arī tajā piekrastes daļā, kas mūsdienās aktīvi pārveidojas, radot erozijas risku samērā plašā Liepājas Z piekrastes teritorijā. Līdz ar to viens no galvenajiem IVN uzdevumiem ir novērtēt, vai Tematiskā plānojumā paredzētās darbības krasta aktīvās erozijas zonās nav konfliktējošas, kā arī sniegt izvērtējumu ietvertu darbību nepieciešamībai. Darbības vietā esošā jūras krasta veidošanās un attīstības procesu raksturošanai, kā arī Paredzētās darbības ietekmes uz novērtēšanai Ziņojumā izmantots nozares eksperta – ģeoloģijas doktora J. Lapinska (turpmāk – Vides eksperts) atzinums ietekmes uz vidi novērtējumam pludmales un piekrastes teritorijas labiekārtošanai saskaņā ar tematisko plānojumu *“Liepājas pilsētas pludmales un piekrastes attīstība”* (Ziņojuma 6. pielikums).
- 6.4.2.2. Vides eksperts atzinumā sniedzis vispārēju teritorijas hidrometeoroloģisko apstākļu raksturojumu kontekstā ar krastu abrāzijas un akumulācijas procesiem, vērtējumu par paredzēto objektu būvniecības ietekmi uz krasta procesiem, kā arī rekomendācijas ietekmi mazinošiem pasākumiem.
- 6.4.2.3. No Vides eksperta vērtējuma izriet, ka lielāko daļu no izpētes teritorijā esošajiem objektiem (to pastāvēšanu) krasta erozija pašlaik neapdraud, izņemot atsevišķas būves, tostarp NAI, kas atrodas tuvāk krastam. Tomēr Liepājas pludmales teritorijas novietojuma, ģeoloģiskās uzbūves un krasta līnijas orientācijas dēļ D un Z piekraste ir pakļauta ļoti intensīvai krasta procesu attīstībai. Noteicošā loma piekrastes dinamikas tendenču veidošanā visā Paredzētās darbības teritorijā ir Liepājas ostas ārējo hidrotehnisko būvju ietekmei uz garkrasta sanešu apmaiņu - no D piegādātais smilšu materiāls pastiprināti uzkrājas uz D no ostas, bet Z pusē ir izveidojies deficīts. Jūras krasta ģeoloģisko procesu norisi ietekmē būvdarbi un būvobjekti tajā piekrastes joslā, kurā vēja viļņu un vēja enerģija tiek tērēta pārveidojot reljefu, un pārvietojot sanešu materiālu – krasta nogāzes zemūdens daļā, pludmalē, aktīvā eolā reljefa joslā (primārajās krasta kāpās) un stāvkrasta nogāzē.
- 6.4.2.4. Vēsturiskās situācijas dēļ pašlaik Liepājas Z piekrastē krasta erozijas riskam ir pakļauts esošs tautsaimniecībā nozīmīgs objekts - Liepājas NAI, līdz ar to NAI aizsardzībai plānota krasta aizsargbūves - lielās būnas izbūve, kam Birojs veicis sākotnējo izvērtējumu un VVD Liepājas Pārvalde 2009. gadā izdevusi tehniskos noteikumus Nr.LI16TN0035. Ņemot vērā Z piekrastē raksturīgos krastu abrāzijas un akumulācijas procesus un plānoto lielās būnas izbūvi, Vides eksperts sniedzis prognozi, ka pēc būnas izbūves uz D no tās ne mazāk kā 800 m garā posmā, bet uz Z – ļoti īsā (<50 m) posmā, pakāpeniski sāktos sanešu materiāla uzkrāšanās. Prognozēts, ka krasta līnijas ievirzīšanās jūrā pretim Liepājas NAI teritorijai 25 gadu laikā sasniegtu 20-50 m, bet tiešā būnas tuvumā var pārsniegt pat 100 m. Būnas ietekmi kompensējošā „*lejupejošā*” erozija maksimumu sasniegs 300-400 m attālumā uz Z no tās. Paredzamā krasta atkāpšanās šajā vietā ~ 25 gadu laikā var sasniegt pat 100-150m.

- 6.4.2.5. Ņemot vērā šos apstākļus, Vides eksperts norādījis, ka pilsētas Z daļā raksturīgie apstākļi mijiedarbībā ar erozijas attīstībai īpaši labvēlīgo teritorijas ģeoloģisko uzbūvi ir nozīmīgākais apdraudējums atsevišķu Paredzētās darbības objektu realizācijai. Vides eksperts sniedzis vērtējumu par katrā D un Z piekrastes zonā plānotajām darbībām un objektiem, kā arī norādījis uz vairākiem problēmjautājumiem krasta aktīvās erozijas zonās Z piekrastes teritorijā un sniedzis priekšlikumus ietekmi mazinošiem pasākumiem.
- 6.4.2.6. No Vides eksperta vērtējuma izriet galvenais secinājums par plānotajām preterozijas būvēm, proti, - Z piekrastē papildus jau paredzētajai Liepājas NAI aizsardzības būnai (lielā būna) nav racionāli un pamatoti izvēlēties citus tā saucamos tradicionālos būvju risinājumus (mazās būnas vai gabionu stiprinājumus, viļņlaužus), jo ilgtermiņā to izmantošanai ir vēl negatīvāka ietekme kā prognozētajai dabiskajai erozijas dinamikai:
- 6.4.2.6.1. Attiecībā uz Tematiskā plānojumā paredzētajiem eroziju ierobežojošu būvju izveidi Vides eksperts sniedzis skaidrojumu, ka, tā kā krasta procesu intensitāte un krastā pienākošo viļņu enerģija ir ļoti augsta, tad pie krasta subparalēliem risinājumiem ir sagaidāma pilnīga pludmali veidojošo smalkgraudaino sanešu izskalošana un bezpludmales apstākļu veidošanās, turklāt plānoto krasta stiprinājumu ekspluatācijas laiks var būtiski samazināties un to uzturēšana – sadārdzināties. Perspektīvā iespējama arī krasta nogāzes tradicionālo risinājumu - būvju sabrukšana vides faktoru ietekmē, līdz ar to - ainavas degradācija.
- 6.4.2.6.2. Vides eksperts novērtējis, ka, ierīkojot Tematiskā plānojumā paredzētās jaunās eroziju ierobežojošās un, jo īpaši, sanešu garkrasta pārvietošanos apgrūtināšanas hidrotehniskas būves, nenostiprinātajos krasta iecirkņos un krasta posmā uz Z no Paredzētās darbības teritorijas - krasta erozijas intensitāte ievērojami pieaugs un no ilgtspējas viedokļa „tradicionālo” pasīvo risinājumu (gabionus un būnas/viļņlaužus) izmantošana pludmales zonās Z1 - Z5 nav uzskatāma par optimālu risinājumu. Vides eksperts norāda, ka ietekme tieši atkarīga no stiprinātā krasta iecirkņa kopgaruma, kas šobrīd nav zināms, turklāt IVN ietvaros krasta procesu matemātiskā modelēšana preterozijas būvju iespējamās efektivitātes un nelabvēlīgās ietekmes novērtēšanai nav veikta.
- 6.4.2.6.3. Ar krasta eroziju saistīto problēmsituāciju risināšanā Liepājas Z daļā par vienu no vēlamākajiem paņēmieniem Vides eksperts uzskata krasta sistēmas „piebarošana” – ārpussistēmas smalkgraudaino sanešu ievadīšanu krasta nogāzes aktīvākajā daļā (pludmalē un seklūdens zonā līdz 2 m dziļumam). Vides eksperts norādījis, ka tā tiktu nodrošināta dabas procesu nepārtrauktība un vides ilgtspēja, kā arī tiktu uzlabots teritorijas rekreācijas potenciāls (plašākas smilšainas pludmales). Lai nodrošinātu krasta stabilitāti Vides eksperta ieskatā Paredzētās darbības krasta posmā sistēmai pievadāmo sanešu apjomam jāsasniedz 100 000 - 300 000 m³/gadā.
- 6.4.2.7. Birojs secina, ka līdzvērtīgi secinājumi par preterozijas būvju ierīkošanu un ar to saistītajām negatīvajām sekām (kā arī citu valstu negatīvo pieredzi saistībā ar līdz šim izmantoto risinājumu īstenošanu) uzmanība vērsta arī piekrastes plānošanas dokumentos un metodiskajos materiālos (piemēram, Vadlīnijas jūras krasta erozijas seku mazināšanai, Rīga, 2014).
- 6.4.2.8. Par citu Paredzētās darbības risinājumu ietekmi Vides eksperts ir sniedzis šādu vērtējumu:
- 6.4.2.8.1. Saistībā ar plānoto Pērkones ielas izbauktuves uz pludmali rekonstrukciju D5 zonā un Vētru ielas izbūvi D7 zonā Vides eksperts norāda, ka tās uzskatāmas par darbībām, kas rada negatīvu ietekmi uz krasta un kāpu reljefa stabilitāti, veicinot

vēja erozijas risku, tomēr, ņemot vērā ietekmes apjomu un izplatību, ietekmes uzskatāmas par nebūtiskām un lokālām. Lai mazinātu erozijas risku realizējot Pērkones ielas izbauktuves izbūvi, Vides eksperts norādījis, ka nav ieteicama vējnesto smilšu migrāciju ierobežojošu pasākumu veikšana tieši pie izbauktuves „*atvēruma*” pludmales augšējā daļā (ārpus esošās eolā reljefa „*frontes*” līnijas) un izbauktuves uzturēšanas darbos noņemtās vēja sapūstās smiltis ieteicams izmantot netālu esošo deflācijas perēkļu aizpildīšanai. Papildus attiecībā uz Vētru ielas izbūvi norādīts, ka, lai kompensētu sagaidāmo antropogēnās slodzes pieaugumu blakus esošajā primāro kāpu zonā, vēlams realizēt arī kāpu stabilizējošus pasākumus (žogu ierīkošanu, kāpu graudzāļu stādījumus, pieeju ierobežošanu atsevišķiem kāpas fragmentiem u.c.).

- 6.4.2.8.2. Par plānoto labiekārtojumu objektu izbūvi vairākumā gadījumu Vides eksperts sniedzis pozitīvu vai neitrālu vērtējumu, vienlaikus saglabājot piesardzību vērtējumā attiecībā uz tādām darbībām, kam iespējamās pretēji vērstas ietekmes (piemēram, kārklu vainagu apgriešanu laipu izbūves teritorijās, pludmales vārtu, liedaga vārtu izbūvi un liedaga aprīkojuma uzstādīšanu D1 zonā, koka seguma laipu un platformu uz balstiem ierīkošanai paralēli kāpu joslai (liedaga daļā), „*Piknika parka*” veidošanai, pludmales vārtu, liedaga vārtu izbūvei un liedaga aprīkojuma uzstādīšanai, Zvejnieku alejas rekonstrukcijai un stāvvietu izbūvei, Centrālās pludmales liedaga promenādes izbūvei D pludmalē u.c. objektiem). Vides eksperts, kur nepieciešams, plānotajiem objektiem sniedzis konkrētus ietekmi maziņošus pasākumus, vienlaikus norādot, ka lielākoties ietekmes uzskatāmas par lokālām un nebūtiski ietekmēs jūras krasta erozijas risku. Tāpat Vides eksperts norādījis, ka jebkādu pastāvīgu vai pagaidu infrastruktūras objektu ierīkošanā ir jāņem vērā Liepājai raksturīgo vēja virzienu spektru, nodrošinot iespējami netraucētu smilšu apmaiņu gan garkrasta virzienā (pludmales joslā), gan šķērskrasta virzienā (smilšu pārpūšana priekškāpas valnī).
- 6.4.2.8.3. Savukārt attiecībā uz plānoto stāvlaukumu izbūvi un rekonstrukciju dažādās piekrastes zonās (piemēram, Ostas muītas zonas brauktuves rekonstrukcija un stāvlaukuma izbūve, Roņu ielas un Zvejnieku alejas noslēguma auto stāvlaukuma izbūve D1-D3 zonās), kā arī jaunu objektu attīstību (piemēram, Jūras veselības centra un tās apkārtnes labiekārtojuma izbūve), Vides eksperts vairākkārt vērsis uzmanību, ka jaunu piekrastes teritoriju attīstība un rekreācijas zonu izveide var maziņāt slodzi esošajās atpūtnieku koncentrācijas vietās, tomēr ņemot vērā visu Paredzētās darbības pasākumu rezultātā sagaidāmo kopējo pludmales apmeklētāju daudzuma pieaugumu, ilgtermiņa ietekme var būt arī negatīva.
- 6.4.2.8.4. Vides eksperts sniedzis viedokli arī par perspektīvā plānoto lielo būvobjektu ietekmi uz vidi. Proti, Vides eksperts norādījis, ka centrālā mola izbūves gadījumā, iespējamās pretēji vērstas ietekmes, jo sanešu garkrasta apmaiņas traucējumi, ko var izraisīt krasta zonas seklūdens joslā izvietots būvobjekts (gadījumā, ja tas ir sanešu „*necaurīdīgs*”), var būt ļoti nozīmīgi un ilgtermiņā dramatiski pasliktināt krasta sistēmas stabilitāti vairāku km garā krasta iecirknī. Tomēr, ja būves risinājums nodrošina netraucētu viļņu nesto sanešu pārvietošanos tam cauri, ietekmes apmērs nebūs būtisks. Tā kā precīzs mola tehniskais risinājums nav zināms, iespējamās ietekmes tiek vērtētas balstoties pieņēmumā, ka mola atbalsta konstrukciju pamatā tiks izmantoti atstatu stāvoši pāļi, respektīvi – mols būs pilnībā „*caurīdīgs*” gan pienākošo viļņu enerģijas, gan krasta sistēmas sanešu migrācijas kontekstā. Šāds risinājums Biroja ieskatā ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem, lai centrālā mola izbūvi īstenotu, jo pretējā gadījumā tam būtu būtiska negatīva ietekme. Centrālā mola izbūvei, visdrīzākais būs nepieciešams veikt arī atsevišķu ietekmju novērtējumu vai kā minimums –

sākotnējo izvērtējumu (uz novērtējuma nepieciešamu savās atsauksmēs norādījušas arī IVN procesā iesaistītās institūcijas - DAP, LHEI un VVD Liepājas Pārvalde).

- 6.4.2.8.5. Iespējami negatīvi Vides eksperts vērtējis arī VES parka ietekmes, ja VES torņi tiktu būvēti aktīvajā krasta zonā. Vides eksperts norāda, ka VES torņu izvietošana piekrastes teritorijā ārpus aktīvās krasta zonas nevar ietekmēt sanešu apmaiņu un ļoti nebūtiski ietekmē vēja ģeoloģisko darbību. Birojs secina, ka Darbības vieta tikai daļēji pārklājas ar SIA „Rapsoil” paredzētā VES parka, kuram 2011. gadā noslēgusies IVN procedūra, teritoriju, savukārt pēc IVN veikšanas SIA „Rapsoil” ir atteikusies no jūrai tuvāko četru VES būvniecības.
- 6.4.2.8.6. Vides eksperts izteicis viedokli arī par teritorijas applūšanas risku, norādot, ka ūdenslīmeņa svārstības piekrastes joslā galvenokārt nosaka vēja radītais spiediens. Lai arī plūdu risku (teritoriju virs 10% applūšanas varbūtības) nevar izslēgt visās zemajās Paredzētās darbības teritorijas daļās, kas saistītas ar šauru pludmales joslu, tomēr Vides eksperta ieskatā Paredzētās darbības teritorijā nav paredzams būtisks īslaicīgu plūdu risks. Vienlaikus Vides eksperts norādījis, ka nākotnē iespējama (bet mazvarbūtīga) zemo piejūras teritoriju applūšana līdz ~ 2m atzīmei, kas pamatota ar iespējamo reģionālo un globālo klimata mainību, kā arī Latvijas DR daļā esošos negatīvas glacioizostāzijas apstākļus (Zemes garozas grimšanu ar ātrumu 1-2 mm gadā).
- 6.4.2.8.7. Kopumā Vides eksperts sniedzis vērtējumu, ka Paredzētās darbības realizācijas rezultātā sagaidāmās ietekmes ir visai daudzveidīgas gan to ilglaicības, gan apjoma ziņā, turklāt kopējā Paredzētās darbības ietekme ir ļoti lielā mēra atkarīga no tā, cik liela mērā un kādā secībā pasākumi tiks īstenoti. Cita starpā, vairāku darbību kontekstā ir sagaidāmas kā pozitīvas, tā negatīvas ietekmes uz kopējo krastu stabilitāti Liepājā un tās tuvākajā apkārtnē.
- 6.4.2.9. Ņemot vērā erozijas procesu attīstības ilgtermiņa prognozes, arī Birojs uzskata, ka paredzot objektu izbūvi Z piekrastē stipras krasta erozijas zonā, pašvaldībai jāreķinās, ka, aktuāla saglabājas un ilgtermiņā tiek turpināta eroziju mazinošu risinājumu nepieciešamība, jo, kā to norādījis Vides eksperts, tradicionālo preterozijas pasākumu īstenošana vidēja termiņā visā nostiprinātajā krasta posma radīs bezpludmales apstākļus (izņemot krasta iecirkni pie „*lielās būnas*”), kas savukārt veicinās viļņu ar augstāku enerģiju pietuvošanas krastam un novedīs pie nepieciešamības krasta preterozijas pasākumus paplašināt un palielināt to būvapjomu. Birojs arī norāda, ka būvniecības plānošana Z piekrastē, krasta līnijas tuvumā nav uzskatāma par ilgtspējīgu teritorijas plānošanu, turklāt realizējot nepārdomātu objektu izbūvi Z piekrastē, ietekmei var tikt pakļautas citas teritorijas arī ārpus Tematiskā plānojuma teritorijas. Jāņem vērā, ka Z piekrastes attīstības ilgtermiņa plānošanai būtu jāparedz arī piekrastes infrastruktūras pielāgojumi klimata mainības sekām, kas piekrastē prognozētas lielākā mērā kā iekšzemē. Plānoto objektu aizsardzības risinājumi prasa kompleksus un sarežģītus paņēmienus, lai pasargātu teritoriju no erozijai raksturīgām ietekmēm, kas ilgtermiņā var izrādīties sarežģīti un dārgi, līdz ar to Biroja ieskatā būvobjektu attīstība aktīvās krasta erozijas zonās uzskatāma par ilgtermiņā nesavietojamu un konfliktējošu teritorijas izmantošanu. Minētais lielā mērā bija par iemeslu Birojam sākotnēji iesniegto Ziņojumu nodot pārstrādāt, aicinot izsvērt pārdomātus risinājumus.
- 6.4.2.10. Izvērtējis pārstrādāto Ziņojumu, Birojs secina, ka Ierosinātāja no atsevišķām darbībām, paredzējusi atteikties. Proti, Z pludmalē vairs netiek plānoti individuālie preterozijas pasākumi - būvobjekti H48 un H49, kas paredzēja mazo būnu un gabionu būvniecību vairākās Z piekrastes zonās. Pamatojoties uz Vides eksperta sniegto

novērtējumu, Birojs pozitīvi vērtē atsacīšanos no tām darbībām, kas no ilgspējas viedokļa nav bijušas iepļānotas pietiekami pārdomāti, jo var veicināt Z piekrastei raksturīgo erozijas procesu intensificēšanos. Tajā pat laikā Birojs konstatē, ka konkrēto būvobjektu izbūves mērķis bija nodrošināt šādu aktīvās krasta erozijas zonā iepļānoto objektu aizsardzību. Objekti H48 un H49 galvenokārt bija paredzēti objekta "Dārzu pilsētas" promenāde (H33, ietver ~ 350m garas promenādes izbūvi Z piekrastes zonā Z4) aizsardzībai, kā arī tūrisma bruņu vilciena sliežu līnijas un stacijas, irdenā un cietā seguma veloceliņa attiecīgo posmu aizsardzībai. Visi minētie objekti Z piekrastes daļā Tematiskajā plānojumā iepļānoti vietās, kura krasta erozijas procesi ir visintensīvākie un prognoze - visnegatīvākā. Saskaņā ar Vides eksperta atzinumu šajā Z pludmales daļā krasta atkāpšanās vidējais ātrums sasniedz pat 2 m/gadā, bet sastādītā prognoze 60 gadiem liecina, ka vietas, kur iepļānoti minētie objekti (vai to daļas) - tiks noskalotas. Ievērojot minēto, "Dārzu pilsētas" promenādes, arī tūrisma bruņu vilciena sliežu līnijas un stacijas, kā arī irdenā un cietā seguma veloceliņa attiecīgo posmu būvniecība, ja tiem netiek mainītas izbūves vietas, ilgtermiņā nav iedomājamas bez preterozijas pasākumu veikšanas. No Ziņojuma izriet, ka Ierosinātāja apzinās šādus riskus, uz ko norāda Ziņojumā iekļautie ietekmi mazinošie pasākumi, piemēram, attiecībā uz objekta "Dārzu pilsēta", Ziņojumā norādīts, ka objekts tiks attīstīts tikai tad, ja attīstīsies šajā zonā ar detālplānojumu¹ noteiktā dzīvojamās apbūves teritorija. Tā kā promenāde plānota pašvaldības zemē, tad izslēdzošu apstākļu konstatēšanas gadījumā pastāv iespēja objektu iepļānot lielākā attālumā no krasta līnijas. Identisks risinājums attiecināts arī uz Z5 zonā plānoto tūrisma vilciena posma izbūvi. Birojs norāda, ka no Ziņojuma izriet, ka arī irdenā un cietā seguma veloceliņš Z piekrastes zonā Z5 daļēji atrodas krasta erozijas riska zonā, līdz ar to arī šo objektu, konsultējoties ar sugu un biotopu ekspertu, rekomendējams iepļānot lielākā attālumā no krasta līnijas. Savukārt, ja netiek veiktas izmaiņas objektu novietojumā un tā kā būvobjekti H48 un H49 kopumā atzīti par nepiemērotiem, par vienīgo šobrīd racionālo un saprātīgo risinājumu būtu uzskatāma tā saucamā krasta sistēmas „piebarošana”.

6.4.2.11. Papildus Birojs konstatējis, ka Ziņojumā tieši nav iestrādāti ekspertu norādījumi attiecībā uz atsevišķu darbību realizāciju. Piemēram, Tematiskais plānojumā krasta kāpu erozijas ierobežošanai un kāpu stiprināšanai paredzēts izveidot *jaunu kārkļu rindu stādījumus ieslīpi pret valdošiem DR vējiem pie katras izejas uz pludmali, tādējādi mazinot smilšu sanešanu izejās un pilsētā*. Šāds risinājums izriet arī no Ziņojuma, lai gan kārkļu stādījumu ieviešanu negatīvi vērtējusi gan Sugu un biotopu eksperte, gan Vides eksperts - Sugu un biotopu eksperte vērsusi uzmanību, ka jaunu kārkļu joslu ierīkošana teritorijā nav pieļaujama, jo tā mazina piekrastes ainavisko vērtību, veicina eutrofikāciju un aizzelšanu ar piekrastei neraksturīgām, arī invazīvām augu sugām. Turklāt, kārkļu stādījumu izmantošana negatīvi tiek vērtēta īpaši pelēko kāpu aizsardzības aspektā, proti, kārkļu stādījumu joslas novērš sanešu apmaiņu starp dažādām krasta nogāzes daļām, kā arī var veicināt apmežošanos un eutrofikāciju, tādējādi samazinot īpaši aizsargājamā biotopa kvalitāti. Savukārt Vides eksperts norādījis, ka, lai arī kārkļu attīstība pozitīvi ietekmē kāpu stabilitāti, tomēr plaša kārkļveidīgo krūmu savairošanās primāro kāpu joslā ierobežo kāpu graudzāļu un citu raksturīgo lakstaugu sugu izplatību un mazina kāpas atjaunošanās sekmes pēc vētras erozijas epizodēm. Birojs norāda, ka konkrētā darbības realizēšana vērtējama katrā konkrētā vietā atsevišķi, kā tas paredzēts arī Ziņojumā (*kārkļu stādījumi stādāmi periodiski tikai noteiktās vietās, saskaņojot ar sugu un biotopu ekspertu* (Ziņojuma 81.lpp)).

¹ Detālplānojums Karostas ziemeļu daļas teritorijai ap Tērvetes ielu, Liepājā, 2006, pieejams https://geolatvija.lv/geo/tapis3#document_5887

6.4.2.12. Kopumā novērtējis Ziņojumu, Birojs var piekrist Ziņojumā izdarītajam secinājumam, ka kaut arī visu iespējamo krasta zonā pastāvošo risku mazināšanai un būtisko funkciju nodrošināšanai visoptimālāk ir saglabāt to bez antropogēniem traucējumiem, tomēr Darbības vieta atrodas pilsētas teritorijā, kur ir esoša, pastāvīga slodze uz vidi un tiek prognozētas antropogēnās slodzes palielinājums, līdz ar to neskartas vides apstākļus nodrošināt ir problemātiski. Birojs secina, ka Paredzētā darbība neietver meža ciršanas darbus, līdz ar to tā nav saistāma ar meža aizsargfunkciju pazemināšanos Krasta kāpu aizsargjoslas teritorijā. No Ziņojuma izriet, ka, plānojot konkrētus būvprojektus, nepieciešams veikt detālāku ietekmju izvērtēšanu un veikt atsevišķus ietekmju novērtējumus. Papildus Birojs vērš uzmanību, ka šī IVN ietvaros kopumā tiek vērtēti Tematiskā plānojumā ietvertā Liepājas pilsētas piekrastes attīstības risinājumi, taču plānojot konkrētas būvniecības ieceres detāli jāizvērtē to atbilstība Aizsargjoslu likuma 36.pantam. Lai novērstu Paredzētās darbības negatīvo ietekmi un Paredzēto darbību īstenotu veidā, kas būtiski neietekmē krasta un kāpu stabilitāti un nozīmīgi nepalielina eolo procesu negatīvo iedarbību, Vides eksperts ir rekomendējis Paredzēto darbību veikt, ievērojot konkrētus nosacījumus, kas ir iekļauti Ziņojumā, un Birojs atzīst par pamatotu tos ietvert šī atzinuma nosacījumu sastāvā. **Līdz ar to, izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju un novērtējumu, Birojs uzskata, ka Paredzētās darbības īstenošanai saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) **Paredzētā darbība un tās risinājumi, tostarp atsevišķu koku ciršana, meža zemes pārveidošana, apbūve, notekūdeņu apsaimniekošana u.c. risinājumi pieļaujami tikai veidā, apjomā un kārtībā, kas nav pretrunā un ievēro normatīvajos aktos noteiktās prasības un aprobežojumus, tostarp Aizsargjoslu likumā un vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto.**
- b) **Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Paredzētās darbības ietvaros nav realizējami būvobjekti H48 (mazo būnu izbūve) un H49 (gabionu izbūve).**
- c) **Būvniecība aktīvās erozijas zonās nav pieļaujama bez ietekmi mazinošu pasākumu realizācijas, tādēļ Z piekrastē aktīvās erozijas zonās ielānotie būvobjekti vai nu realizējami, mainot to izvietojumu ārpus aktīvās erozijas zonas un attālināti no krasta līnijas, vai īstenojami eksperta J.Lapinska atzinumā norādītie pasākumi krasta sistēmas „piebarošanai”. Šādā gadījumā krasta erozijas ietekmes mazināšanai sadarbībā ar nozares ekspertu vai ekspertiem jāizstrādā un jārealizē pasākumu plāns, nosakot gan precīzas vietas un risinājumi, gan saistītos nosacījumus pasākuma realizācijai.**
- d) **Plānoto labiekārtojumu elementu un lielo būvobjektu izbūve realizējama ievērojot J.Lapinska izvirzītos ietekmi mazinošos pasākumus (skat. J.Lapinska atzinumu).**
- e) **Būvobjekta - Pērkones ielas izbrauktuves uz pludmali rekonstrukcija D5 zonā - realizācija veicama ievērojot J.Lapinska atzinumā iekļautās rekomendācijas, atbilstoši kurām tieši pie izbrauktuves „atvērums”, pludmales augšējā daļā (ārpus esošās eolā reljefa „frontes” līnijas), nav ieteicama vējnesto smilšu migrāciju ierobežojošu pasākumu veikšana (skat. J.Lapinska atzinumu).**
- f) **Saskaņā ar J.Lapinska norādīto, kur nepieciešams (piemēram, Vētras ielas izbūvei D7 zonā), jārealizē kāpu stabilizējoši pasākumi (žogu ierīkošanu, kāpu graudzāļu stādījumus, pieeju ierobežošanu atsevišķiem kāpas fragmentiem u.c.).**

- g) Plānoto kārklu stādījumu nepieciešamība katrā konkrētā vietā izvērtējama, konsultējoties ar sugu un biotopu ekspertu.

6.4.3. Paredzētās darbības ietekmes vērtējums uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām Liepājas D un Z piekrastē:

6.4.3.1. Visu Paredzētās darbības ietveros plānoto objektu ietekmju uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām izvērtējums, tajā skaitā savstarpējo un summāro ietekmju vērtējums:

6.4.3.1.1. Lai identificētu Darbības vietā esošās dabas vērtības un novērtētu Paredzētās darbības ietekmi uz tām, Ziņojuma pielikumos ir ietverti Sugu un biotopu ekspertes 2017. gada 4. augusta un 2018. gada 18. aprīļa atzinumi, kuros ir ietverta teritorijas inventarizācija, kā arī no bioloģiskās daudzveidības viedokļa sniegts vērtējums par aizsargājamās biotopos plānoto būvniecību. Darbības vietas un Paredzēto darbības novērtēšanu veicis arī sīkspārņu eksperts V.Vintulis (Ziņojuma 10. pielikums). Minētie eksperti ir veikuši gan Paredzētās darbības summāro ietekmju novērtējumu, ņemot vērā kopīgo slodzi uz vidi, gan vērtējuši D un Z piekrastē paredzēto objektu individuālo ietekmi, cik iespējams, ņemot vērā arī lokālos apstākļus. Attiecīgi arī šai Biroja atzinuma nodaļai ir līdzvērtīgs dalījums.

6.4.3.1.2. Apsekošanas laikā Sugu un biotopu eksperte ir konstatējusi vairākas īpaši aizsargājamās un retas vaskulāro augu sugas, vienlaikus norādot, ka īpaši aizsargājamās vaskulāro augu sugas, kurām veidojami mikroliegumi, nav konstatētas. Sniedzot konstatēto īpaši aizsargājamo sugu sarakstu, Sugu un biotopu eksperte skaidrojusi, ka minēto reto un aizsargājamo sugu atradņu kartēšana nav izmantojama ilgtermiņā, jo konkrētās sugas ir ļoti mainīgas un atkarīgas no dabisko procesu ietekmes piekrastē, kā arī no konkrētā gada laika apstākļiem, līdz ar to sniegtajā sugu uzskaitījumā Sugu un biotopu eksperte iekļāvusi arī tās sugas, kas minētajā teritorijā reģistrētas datu bāzē "Ozols", bet apsekojuma ietvaros nav tikušas konstatētas, kas skaidrojams ar veģetācijas attīstības pakāpi (konstatēto sugu saraksts pieejams Sugu un biotopu ekspertes atzinumā, Ziņojuma 9. pielikumā).

6.4.3.1.3. Liepājas D un Z piekrastēs Sugu un biotopu eksperte konstatējusi sekojošus ES nozīmes biotopus - 2110 *Embrionālās kāpas*, 2120 *Priekškāpas*, 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* un 2180 *Mežainas piejūras kāpas*. Sugu un biotopu eksperte sniegusi vērtējumu saistībā ar zaudējamo dabas vidi Paredzētās darbības norises vietā un valstī kopumā:

6.4.3.1.3.1. Īpaši aizsargājama biotopa 2180 *Mežainas piejūras kāpas* zaudējums Liepājas piekrastes teritorijā aprēķināts ~ 0,64 ha platības D piekrastē un ~ 1,24 ha Z piekrastē (attiecīgi 0,0011% un 0,0021% apjomā no biotopa platības valstī kopumā).

6.4.3.1.3.2. D piekrastē kaitējums biotopam 2120 *Priekškāpas* paredzams ~ 2,33 ha platībā (~ 0,005% no biotopa platības valstī), savukārt Z piekrastē ~ 0,01 ha (~ 0,0001% no biotopa platības valstī).

6.4.3.1.3.3. Z piekrastē aprēķinātā platība, kādā paredzams kaitējums biotopam 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* sasniedz ~ 1,44 ha jeb ~ 0,0012% no biotopa platības valstī, savukārt D piekrastē 0,7 ha jeb ~ 0,0006% no kopējā biotopa platības valstī.

6.4.3.1.3.4. D piekrastes teritorijā vērtēta Paredzētās darbības netieša ietekme uz īpaši aizsargājamā biotopa 2110 *Embrionālās kāpas*, kas aprēķināta ~ 0,5 ha platībā (~ 0,002% no biotopa platības valstī), savukārt Z piekrastē Paredzēto

būvobjektu un labiekārtošanas darbu radītais tiešais zaudējums konkrētajam biotopam aprēķināts ~ 0,03 ha platībā, kas ir ~ 0,0001% no īpaši aizsargājamā biotopa platības valstī.

6.4.3.1.4. Sugu un biotopu eksperte sniegusi raksturojumu katram no Darbības vietā konstatētajiem īpaši aizsargājamiem biotopiem, norādot uz biotopa apdraudošiem faktoriem un nepieciešamajiem pasākumiem biotopa aizsardzības nodrošināšanai kontekstā ar Paredzētās darbības ietvaros plānotajām darbībām. Raksturojot biotopus, Sugu un biotopu eksperte vērsusi uzmanību uz sekojošiem aspektiem:

6.4.3.1.4.1. Gan embrionālās kāpas, gan priekškāpas saistītas ar smilšainām pludmalēm un antropogēni mazietekmētiem jūras piekrastes posmiem. Šo biotopu platība mainās galvenokārt atkarībā no vētrām, meteoroloģiskajiem apstākļiem un antropogēnās slodzes, turklāt embrionālo kāpu un priekškāpu morfoloģiskās robežas ir grūti nosakāmas, tāpēc to aizsardzība un apsaimniekošana vērtējama kompleksi. Embrionālo kāpu un priekškāpu aizsardzībā svarīgākais ir dabisko ģeoloģisko procesu gaitas saglabāšana (netraucēta akumulācijas/ erozijas procesu norise un sanešu plūsma) un neiejaukšanās tajos. Ja plānota antropogēnā ietekme (vai noticis dabisks traucējums, piemēram, vētra), tad maksimāla uzmanība jāpievērš krasta reljefa un veģetācijas viengabalainības (nepārtrauktības un dabiskuma) atjaunošanai. Sugu un biotopu eksperte sniegusi virkni ieteikumu biotopu 2110 *Embrionālās kāpas* un 2120 *Priekškāpas* bioloģisko vērtību saglabāšanai, tostarp rekomendējot risinājumus saistībā ar gājēju laipu un kāpu nostiprinošu stādījumu ierīkošanu kāpu pasargāšanai no nostaiģāšanas un kāpu dabiskā reljefa nepārtrauktības saglabāšanai. Tāpat Sugu un biotopu eksperte sniegusi risinājumus eolās akumulācijas procesu veicināšanai un priekškāpu veidošanai (skat. Sugu un biotopu ekspertes atzinumu).

6.4.3.1.4.2. Biotopa 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* pastāvēšanu nosaka mērena smilšu pārpūšana vai erozija. Kaut arī pelēko kāpu biotopi atrodas ārpus aktīvās krasta zonas, to kvalitāti tiešā veidā negatīvi var ietekmēt dažādu krasta preterozijas pasākumu realizācija, tajā skaitā kārklu stādījumu joslas, kas novērš sanešu apmaiņu starp dažādām krasta nogāzes daļām, kā arī var veicināt apmežošanu un eitrofikāciju. Galvenais pelēko kāpu apdraudējums ir aizaugšana ar kokiem un krūmiem. Sugu un biotopu eksperte sniegusi ieteikumus un priekšlikumus īpaši aizsargāmajā biotopa 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* bioloģisko vērtību saglabāšanai, tostarp norādot, ka gadījumā, ja pelēkās kāpas ir priekškāpu (vai stāvkrastu) turpinājums un robežojas ar tām, tad teritorijā primāri ir saglabāt dabiskos procesus. Savukārt, ja pelēkās kāpas tieši nerobežojas ar priekškāpām, nepieciešama speciāla apsaimniekošana, kas ietver koku un krūmu izzāģēšanu, nobiru izvākšanu, pļaušanu u.c. pasākumus. Bez tam Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka tūrisma infrastruktūra jānovirza no vērtīgākajiem pelēko kāpu biotopiem, ierīkojot gājēju laipas (koka dēļi ar atstarpēm, 0,3-0,5 m augstumā virs grunts) un norobežojot gājēju takas (skat. Sugu un biotopu ekspertes atzinumu).

6.4.3.1.4.3. Biotopa 2180 *Mežainas piejūras kāpas* apdraudošie faktori saistīti galvenokārt ar cilvēka darbību - visbūtiskāko negatīvu ietekmi rada rekreācija (veicina arī vides eitrofikāciju, kā rezultātā būtiski mainās augu sabiedrību struktūra un floristiskais sastāvs, kas ietekmē arī ainavu). Visā biotopa teritorijā konstatēta antropogēnā ietekme (nobradāšana), fragmentācija (mākslīgi izveidoti celiņi un takas) un introducēto augu sugas. Sugu un biotopu eksperte uzskatījusi galvenos principus konkrētā biotopa apsaimniekošanā un izvirzījusi ieteikumus biotopa bioloģisko vērtību saglabāšanai, vēršot uzmanību uz nepieciešamību saglabāt

esošo reljefu, vietām izcirst pamežu, novērst invazīvo sugu attīstību, izvēlēties vieglas konstrukcijas tūrisma infrastruktūru u.c. (skat. Sugu un biotopu ekspertes atzinumu).

- 6.4.3.1.5. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes vērtējumu Darbības vietā konstatēto īpaši aizsargājamo biotopu reģenerācijas spējas tiek vērtētas atšķirīgi (no “nelabvēlīgas” līdz “labas”). Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka, īstenojot pasākumus ietekmes samazināšanai D piekrastē, paredzams, ka konstatēto biotopu skartās platības viegli atjaunosies vai atjaunošanās ir iespējama ar mērenu piepūli, savukārt Z piekrastē paredzams, ka biotopu 2110 *Embrionālās kāpas* un 2120 *Priekškāpas* teritorijā, īstenojot pasākumus ietekmes samazināšanai, skartās platības biotopa grūti atjaunosies, vai to atjaunošanās nav iespējama, bet biotopu 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* un 2180 *Mežainas piejūras kāpas* teritorijā atjaunošanās ir iespējama ar mērenu piepūli. Sugu un biotopu ekspertes sniegtais Paredzētās darbības ietekmju būtiskuma izvērtējums īpaši aizsargājamo biotopu iekļauts Ziņojuma 4.8.4. un 4.8.8. tabulās.
- 6.4.3.1.6. Sugu un biotopu eksperte sniegusi vērtējumu, ka kopumā Paredzētās darbības ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem, ievērojot ieteikumus un veicot Sugu un biotopu ekspertes 2017. gada 4. augusta atzinumā izvirzītos apsaimniekošanas pasākumus, iespējams novērst un saglabāt gan īpaši aizsargājamās sugas, gan aizsargājamos biotopus. Izvērtējot Ziņojumu un Sugu un biotopu ekspertes atzinumu, secināms, ka D piekrastes teritorijā kopumā īpaši aizsargājami biotopi aizņem ~ 81,9ha, kas ir aptuveni 30% no D piekrastes platības. Izvērtējot kāds varētu būt dabas vides zaudējums D piekrastē, ja iestātos maksimālā apbūves prognoze, secināms, ka zaudētie īpaši aizsargājami biotopi veidotu ~ 4,41 ha platību, kas atbilst ~ 5,4% no D piekrastes kopējās platības. Savukārt Z piekrastē īpaši aizsargājami biotopi pašlaik aizņem ~ 153 ha jeb mazliet vairāk nekā pusi no visas Tematiskā plānojumā ietvertās Z piekrastes platības, īstenojot plānotās darbības, zaudētās īpaši aizsargājamo biotopu platības kopumā sasniegtu ~ 1,98 ha jeb ~ 1,3% no Z piekrastes teritorijas. Novērtējot ar Paredzēto darbību saistīto īpaši aizsargājamo biotopu zaudējumu platības secināms, ka Paredzētās darbības rezultātā zaudētie biotopi veido mazāk par 0,1% no konkrēto biotopu platībām valstī kopumā. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs secina, ka, ņemot vērā Paredzētās darbība specifiku un ietekmēto biotopu platības, IVN rezultātā, meklējot saprātīgu līdzsvaru starp dabas aizsardzību un pilsētvides attīstību, ir atrasti risinājumi Paredzētās darbības realizācijai, kas atbilstoši Ziņojuma izstrādē iesaistītās Sugu un biotopu ekspertes novērtētajam nenodarītu būtisku kaitējumu Darbības vietā konstatētajām bioloģiskajām dabas vērtībām. Birojs pievienojas Sugu un biotopu ekspertes viedoklim, ka Paredzētā darbība īstenojama, ievērojot Sugu un biotopu ekspertes un Biroja izvirzītos nosacījumus. **Līdz ar to, Birojs, sniedzot šo atzinumu konkrētā aspekta griezumā, nav konstatējis tādas apstākļus, kas būtu par pamatu kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību. Vienlaikus Ierosinātājai ir jāņem vērā, ka Paredzētā darbība ir iespējama tikai ievērojot Ziņojumā paredzētos Paredzētās darbības risinājumus un ietekmes uz vidi mazināšanas pasākumus vai līdzvērtīgus risinājumus. Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu un Sugu un biotopu ekspertes atzinumā iekļauto teritoriju apsaimniekošanas principu ievērošanu. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu nosacījumi, ar kādiem konkrēti plānotie objekti īstenojami vai nav pieļaujami, iekļauti šī Biroja atzinuma nākošajās apakšnodalās.**

6.4.3.2. D piekrastē plānoto darbību ietekmju izvērtējums, tai skaitā plānoto līnijveida un tīklveida objektu (veloceliņi, gājēju takas, gājēju celiņi, ielas) un laukumveida objektu ietekmes novērtējums:

6.4.3.2.1. Lai mazinātu apmeklētāju slodzes radīto negatīvo ietekmi uz vidi, būtiska nozīme ir atbilstošas infrastruktūras uzturēšanā un izveidošanā, līdz ar to Tematiskā plānojuma ietvaros plānots atjaunot un paplašināt publiskās tūrisma infrastruktūras tīklveida objektus, tajā skaitā veloceliņus, gājēju takas, gājēju ceļus un ielas. Tomēr liela daļa paredzēto līnijveida objektu šķērso īpaši aizsargājamu biotopu platības un atrodas Krastu kāpu aizsargjoslā, tāpēc viens no IVN uzdevumiem ir izvērtēt paredzēto objektu ietekmi uz vidi un rast atbilstošākos risinājumus ietekmes uz vidi mazināšanai un novēršanai, ņemot vērā esošo slodzi teritorijā un prognozi par antropogēnās slodzes izmaiņu līmeni perspektīvā. Birojs ņem vērā, ka Darbības vietā nepieciešams organizēti virzīt atpūtnieku plūsmas un veidot pilsētvidei atbilstošu, atpūtniekiem pievilcīgu labiekārtojumu, taču, ņemot vērā, ka Paredzētā darbība plānota pret pārmaiņām jutīgā teritorijā – kāpu zonā, Paredzētās darbības apjomi, kas paredz virkni jaunu objektu izbūvi un veikšanu, uzskatāmi par nozīmīgiem. Izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju, Birojs par būtiskākiem līnijveida un tīklveida objektiem Liepājas D piekrastē uzskata sekojošus būvobjektus:

6.4.3.2.1.1. Jauna veloceliņa izbūve pa esošām iestaigātām takām vai iebrauktiem ceļiem apmēram 15km garumā (pašlaik D piekrastē 3,5km garā posmā ir esošs 4m plats veloceliņš). Perspektīvais veloceliņš plānots gan ir denā, gan cietā seguma. Saskaņā ar Ziņojumu D piekrastē plānots cietā seguma esošā celiņa turpinājums D7, D8 un D9 zonā – 4m platumā.

6.4.3.2.1.2. Taku/laiņu izbūve - vairumā gadījumu taku/laiņu platums plānots aptuveni 2m, bet vairāk noslogotās vietās organizētas gājēju plūsmas nodrošināšanai paredzēts ierīkot aptuveni 3m platas gājēju laipas. Liepājas D piekrastē atrodas 4 šādas gājēju sevišķi noslogotas takas (4., 5., 7. un 9. izeja).

6.4.3.2.1.3. Izeju uz jūru izbūve, īpaši jaunveidojamā Robežu ielas izeja D5 zonā un jaunveidojamā iela D9 zonā (saskaņā ar Ziņojumu pārējās izejas uz jūru ir esošas).

6.4.3.2.2. Sugu un biotopu eksperte sniegusi vērtējumu saistībā ar zaudējamo dabas vidi katra objekta izbūves gadījumā D un Z piekrastes zonās un veikusi ietekmju būtiskuma vērtējumu, novērtējot ietekmes apjomu un tās ilglaicību. Lai mazinātu ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem Liepājas D piekrastes teritorijā, Sugu un biotopu eksperte norādījusi uz ietekmi mazinošu pasākumu nepieciešamību (skatīt Sugu un biotopu ekspertes atzinumu, Ziņojuma 9. pielikumu), tostarp vēršot uzmanību uz sekojošiem objektiem (objektu ietekmes novērtējums par Z piekrastē plānoto objektu izbūvi sniegts šī Biroja atzinuma 6.4.3.3. nodaļā):

6.4.3.2.2.1. Sugu un biotopu ekspertes ieskatā šādu līnijveida un tīklveida objektu izbūve - Robežu ielas izejas izbūve D5 zonā, apvienotā veloceliņa un gājēju celiņa izbūve posmā no 20. līdz 21. izejai D7 zonā, gājēju takas D forta atrakciju mežā D7 zonā, apvienotā veloceliņa un gājēju celiņa posmā no 21.izejas līdz D9 zonai D8 zonā, izejas Nr.21. un 22. D8 zonā, izejas Nr.23 D9 zonā un apvienotajā veloceliņa un gājēju celiņa posmā no D8 zonas līdz 23 izejas D9 zonā ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem 2120 *Priekškāpas*, 2180 *Mežainas piejūras kāpas* un 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* zonās D5, D7, D8 un D9 - vērtējama kā vērā ņemama nelabvēlīga ietekme, kas kopumā nav vērtējama kā izslēdzošs faktors paredzētās darbības realizēšanā. Lai mazinātu sagaidāmo ietekmi, Sugu un biotopu eksperte sniegusi rekomendācijas katra objekta izbūvei, kas galvenokārt saistītas ar esošā reljefa saglabāšanu, un jau šobrīd dabā

esošo taku trasējumu izmantošanu, kā arī norādījusi, ka konkrēto darbību realizēšanai, tehniskā projekta izstrādes gaitā nepieciešams pieaicināt biotopu ekspertu.

- 6.4.3.2.2.2. Gājēju takas Dienvidu forta atrakciju mežā izbūves rezultātā tiks ietekmēti biotopi 2180 *Mežainas piejūras kāpas* un 2120 *Priekškāpas*, bojāta biotopa 2120 *Priekškāpas* teritorija ~ 32m² un biotopa 2180 *Mežainas piejūras kāpas* teritorija ~ 922m² lielā platībā. Ietekme uz biotopiem 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* un 2180 *Mežainas piejūras kāpas* būvdarbu laikā vērtējama kā vērā ņemama nelabvēlīga ietekme. Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka pastaigu taku pa esošām iemīdītām takām un uz laipām un platformām izbūve ir pieļaujama, saglabājot dabisko reljefu un veģetāciju. Sugu un biotopu eksperte novērtējusi, ka, ievērojot sniegtās rekomendācijas, taku izbūves laikā biotopi 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* un 2180 *Mežainas piejūras kāpas* tiks nelabvēlīgi ietekmēti, taču prognozējams, ka tie atjaunosies. Papildus norādīts, ka nepieciešams pieaicināt biotopu ekspertu tehniskā projekta izstrādes gaitā.
- 6.4.3.2.2.3. Saistībā ar Robežu ielas izejas izbūvi Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka D5 zonā plānotā Robežu ielas izeja (Nr. 13) atrodas teritorijā, kur šobrīd dabā nav iebrauktu ceļu vai lielas apmeklētāju plūsmas, tā plānota pilnīgi jaunā vietā un šķērsotu kāpu zonu. Sagaidāma vērā ņemama nelabvēlīga ietekme uz biotopu 2120 *Priekškāpas* un 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* būvdarbu un ekspluatācijas laikā. Robežu ielas pagarinājuma izbūve plānojama tikai gadījumā, ja būs nepieciešamība pēc Robežu ielas galā plānoto pakalpojumu un labiekārtojuma objektu izveides, kas saistīta ar rehabilitācijas un SPA centra izbūvi pie D5 zonas, pieaugot apmeklētāju intensitātei apkārtnē. Ja tiek īstenota izejas izbūve – jā saglabā reljefs, būvdarbi īstenojami tā, lai kāpu norakšana būtu jāveic pēc iespējas mazāk.
- 6.4.3.2.2.4. Attiecībā uz plānoto Vētru ielas izejas (Nr.20) pagarinājuma izbūvi D8 zonā Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka, nav ieteicama papildus kāpu norakšana izejas izbūvei teritorijas plānojumā noteikto sarkano līniju robežās, jo gadījumā, ja būvdarbi tiks realizēti sarkanajās līnijās, tiks iznīcināta biotopa 2120 *Priekškāpas* platība ~ 0,1 ha un biotopa 2180 *Mežainas piejūras kāpas* platība ~ 0,2 ha lielā platībā. Šajā gadījumā ietekme uz biotopiem vērtējama kā būtiska nelabvēlīga ietekme, jo izejas izbūvei būtu jāveic arī kāpu norakšana, kas papildus varētu palielināt arī vēja erozijas risku un papildus platību zaudēšanu, un šajā gadījumā ietekme uz biotopiem vērtējama kā izslēdzošs faktors. Ietekmes samazināšanai uz biotopiem 2120 *Priekškāpas* un 2180 *Mežainas piejūras kāpas*, Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka Vētru ielas izejas (Nr.20) pagarinājuma izbūve būtu īstenojama pa šobrīd dabā apmeklētāju iemīdītajām takām.
- 6.4.3.2.2.5. Izeju Nr.21. un 22. izbūves rezultātā tiks ietekmēti biotopi 2120 *Priekškāpas*, 2180 *Mežainas piejūras kāpas* un 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* un bojāta īpaši aizsargājamā biotopa 2120 *Priekškāpas* teritorija ~ 24m², biotopa 2130* teritorija ~ 421m² un biotopa 2180 *Mežainas piejūras kāpas* teritorija ~ 40m² lielā platībā. Ietekme uz biotopiem 2120 *Priekškāpas*, 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* un 2180 *Mežainas piejūras kāpas* būvdarbu laikā vērtējama kā vērā ņemama nelabvēlīga ietekme. Teritorijā pieļaujama taku, pa esošo iemīdīto taku vietām, uz laipām un platformām izbūve. Saglabājams reljefs un veģetācija. Izbūvējot vispiemērotākās takas, būvdarbu laikā biotopi 2120 *Priekškāpas*, 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* un 2180

Mežainas piejūras kāpas tiks nelabvēlīgi ietekmēti, bet tie atjaunosies un paredzētās darbības ietekme nav vērtējama kā izslēdzošs faktors.

- 6.4.3.2.2.6. Savukārt saistībā ar jaunbūvējamās izejas izbūvi D9 zonā (izeja Nr.23), Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka plānotā izeja sarkanajās līnijās šķērsos kāpu zonu jaunā vietā, līdz ar to novērtēts, ka izejas izbūves rezultātā tiks ietekmēti biotopi 2120 *Priekškāpas*, 2180 *Mežainas piejūras kāpas* un 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* attiecīgi ~ 678m², ~ 869m² un ~ 731m² lielās platībās, līdz ar to ietekme uz biotopiem 2120 *Priekškāpas*, 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* un 2180 *Mežainas piejūras kāpas* būvdarbu un ekspluatācijas laikā vērtējama kā vērā ņemama nelabvēlīga ietekme. Tajā pat laikā Sugu un biotopu eksperte, ņemot vērā apmeklētāju slodzi uz piekrastes teritoriju, norādījusi, ka izejas izbūves rezultātā samazināsies neorganizētās apmeklētāju plūsmas radītā slodze uz piekrastes biotopiem šajā zonā. Sugu un biotopu ekspertes ieskatā nepieciešams pieaicināt sugu un biotopu ekspertu tehniskā projekta izstrādes gaitā.
- 6.4.3.2.3. Izvērtējot Ziņojumu, Birojs secina, ka D piekrastē Tematiskais plānojums paredz arī virkni laukumveida objektu attīstību, tostarp:
 - 6.4.3.2.3.1. D mola atjaunošana un D mola ostas muitas zonas atjaunošana publiskai pieejamībai;
 - 6.4.3.2.3.2. Liedaga promenādes laipa ar skatu platformām;
 - 6.4.3.2.3.3. Iecere "*Pelēkās kāpas atjaunošana*";
 - 6.4.3.2.3.4. Pludmales vārti ar pilno aprīkojumu grupu;
 - 6.4.3.2.3.5. Liedaga vārti ar plānotajiem aprīkojuma elementiem;
 - 6.4.3.2.3.6. Pieminekļa bojā gājušiem jūrnikiem un zvejniekiem apkārtnes atjaunošana;
 - 6.4.3.2.3.7. Pludmales promenāde;
 - 6.4.3.2.3.8. Pludmales volejbola laukumi;
 - 6.4.3.2.3.9. Bērnu baseini liedagā un bērnu rotaļu zonas;
 - 6.4.3.2.3.10. Dabas skolas "*Kāpu taka*" labiekārtojums;
 - 6.4.3.2.3.11. Pludmales futbols;
 - 6.4.3.2.3.12. Tematiski rotaļu un aktīvās atpūtas laukumi - "*Kuršu pils*";
 - 6.4.3.2.3.13. "*D fortu piknika parka*" labiekārtojums;
 - 6.4.3.2.3.14. Telšu pilsētiņa/piknika parks u.c.
- 6.4.3.2.4. Ziņojumā atšķirīgā detalitātē sniegts skaidrojums minēto objektu izbūves nepieciešamībai un apjomam (Ziņojuma 2.9.3. nodaļa). Piemēram, attiecībā uz plānotajiem volejbola un futbola laukumiem norādīts, ka esošajos volejbola laukumos nav paredzami paplašināšanas (tajā skaitā koku izciršanas darbi), paredzēti tikai labiekārtošanas darbi, uzstādot soliņus, atkritumu urnas, kā arī paredzētas nelielas, vieglas konstrukcijas, demontējamas tribīnes. Savukārt futbola laukumi tiek paredzēti liedagā, ņemot vērā topogrāfiju (neveicot norakšanas darbus), paredzēta tikai labiekārtošanas elementu izvietošana. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju, Birojs secina, ka ievērojama daļa plānoto objektu saistīta vienīgi ar labiekārtojuma elementu izbūvi un neietver reljefa pārveides un kāpu biotopu ietekmēšanas darbus.
- 6.4.3.2.5. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes vērtējumu lielākā daļa plānoto būvobjektu neskar īpaši aizsargājamus biotopus un to īstenošana ir pieļaujama un neradīs būtisku

ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem. Šī atzinuma ietvaros Birojs vērš uzmanību tikai uz to darbību un objektu ietekmes izvērtējumu, kuru īstenošana Sugu un biotopu ekspertes vērtējumā saistīta ar iespējami negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un kuriem Sugu un biotopu eksperte sniegusi ietekmi mazinošus pasākumus un norādījumus ietekmju novēršanai un mazināšanai.

6.4.3.2.6. Sugu un biotopu ekspertes vērtējumā:

- 6.4.3.2.6.1. Pludmales promenādes izbūves rezultātā tiks ietekmēti biotopi 2120 *Priekškāpas*, 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas*, bojāta biotopu teritorija attiecīgi ~ 3623m², ~ 173m² lielā platībā. Ietekme uz biotopu 2120 *Priekškāpas* būvdarbu laikā vērtējama kā vērā ņemama nelabvēlīga ietekme. Izbūvējot vispiemērotākās - tiltveida laipas, kas paceltas virs kāpu virsmas 0,5-1 m augstumā, plānotās promenādes būvdarbu laikā biotops 2120 *Priekškāpas* tiks iznīcināts, taču prognozējams, ka tas atjaunosies.
- 6.4.3.2.6.2. Dabas skolas "*Kāpu taka*" izbūves rezultātā tiks ietekmēts biotops 2180 *Mežainas piejūras kāpas*, bojāta biotopa teritorija ~ 1170m² liela platībā. Ietekme uz biotopu 2180 *Mežainas piejūras kāpas* būvdarbu laikā vērtējama kā vērā ņemama nelabvēlīga ietekme. Sugu un biotopu eksperte sniegusi skaidrojumu, ka dabas datu bāzē "*Ozols*" teritorijā, kur plānots objekts "*Kāpu taka*", ir atzīmēta kā teritorija, kur sastopams ES aizsargājamais biotops 2190 *Mitras starpkāpu ieplakas*, taču, apsekojot teritoriju dabā, Sugu un biotopu eksperte secinājusi, ka šīs teritorijas vairāk atbilst ES aizsargājamam biotopam 2180 *Mežainas piejūras kāpas*. Sugu un biotopu ekspertes vērtējumā teritorijā pieļaujama pastaigu taku uz laipām un platformām izbūve, saglabājot reljefu un veģetāciju. Izbūvējot vispiemērotākās – takas uz laipām būvdarbu laikā biotops 2180 *Mežainas piejūras kāpas* tiks nelabvēlīgi ietekmēts, bet tas atjaunosies.
- 6.4.3.2.6.3. Rotaļu un aktīvās atpūtas laukumu "*Kuršu pils*" izveides rezultātā tiks bojāta biotopa 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* teritorija ~ 500m² un biotopa 2180 *Mežainas piejūras kāpas* teritorija ~ 500m² lielā platībā. Ietekme uz biotopiem 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* un 2180 *Mežainas piejūras kāpas* būvdarbu laikā vērtējama kā vērā ņemama nelabvēlīga ietekme. Tomēr Sugu un biotopu ekspertes vērtējumā, uzstādot iekārtas no dabīgiem materiāliem, laukumu segumam izmantojot dabīgos irdenos segumus un radot minimālus bojājumus esošai zemsedzei un reljefam, kā arī plānoto elementu balstus stiprinot, ievērojot īpaši aizsargājamu dabas teritoriju vadlīniju prasības, paredzētās darbības ietekme nav vērtējama kā izslēdzošs faktors.
- 6.4.3.2.6.4. Iecerēto objektu "*D fortu piknika parka*" un "*Telšu pilsētiņa/piknika parks*" labiekārtojuma izbūves rezultātā saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes norādīto tiks bojāta biotopa 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* teritorija ~ 7457m² lielā platībā. Ietekme uz biotopu 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* būvdarbu laikā vērtējama kā vērā ņemama nelabvēlīga ietekme. Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka aprīkojums uzstādāms, ņemot vērā vietas reljefa īpatnības, novietojumu dabā, ka arī pēc iespējas mazāk veicot koku un krūmu izciršanas darbus un sniegusi vērtējumu, ka, ievērojot ietekmi mazinošus pasākumus, tostarp uzstādot iekārtas no dabīgiem materiāliem un radot minimālus bojājumus esošai zemsedzei un reljefam, paredzētās darbības ietekme nav vērtējama kā izslēdzošs faktors.
- 6.4.3.2.7. Saistībā ar vairāku uzskaitīto objektu/darbību realizāciju (piemēram, pludmales promenādes izveidošana D3 zonā, Robežu ielas izejas izbūve, dabas skolas "*Kāpu taka*" labiekārtojums, Vētru ielas izeja Nr.20, pludmales vārti ar samazināto aprīkojumu grupu, Liedaga vārti, kā arī attiecībā uz lielāko daļu D7, D8 un D9 zonās

paredzētajiem objektiem D piekrastē) Sugu un biotopu eksperte norādījusi uz nepieciešamību tehniskā projekta izstrādes gaitā pieaicināt sugu un biotopu ekspertu detālāku ietekmju mazināšanu pasākumu izstrādāšanai. Papildus sugu un biotopu eksperta vērtējums nepieciešams arī, plānojot pelēkās kāpas atjaunošanas darbus, kas ietver kāpu biotopu attīrīšanu no krūmiem, kārkliem, krokainajām rozēm u.c. augu sugām, kas nav atbilstošas konkrētajam biotopam.

6.4.3.2.8. Ņemot vērā minēto, Biroja vērtējumā risinājumi, kas paredz gājēju plūsmas organizēšanu, izbūvējot auto stāvlaukumus, izejas uz jūru, takas un laipas, kopumā novērsīs haotisku cilvēku pārvietošanos piekrastes un pludmales teritorijā un, ievērojot Sugu un biotopu ekspertes ieteikumus, Paredzētās darbības īstenošana neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām. Izvērtējot Ziņojumu, Birojs secina, ka Sugu un biotopu ekspertes izvirzītie principi ir iestrādāti Ziņojumā un ir pietiekami, lai novērstu nevēlamās ietekmes uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, un Birojs atzīst par pamatotu tos ietvert obligāto nosacījumu sastāvā. **Līdz ar to, izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju un novērtējumu, Birojs uzskata, ka Paredzētās darbības īstenošanai saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) **Lai nodrošinātu uzraudzību pār ekspertu izvirzīto un Ziņojumā ietvertos nosacījumus izpildi, turpmākajā projektā īstenošanas gaitā attiecīgajam projektam vides aizsardzības un būvniecības regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jāizstrādā tehniskie noteikumi.**
- b) **Plānotie objekti realizējami, ievērojot Sugu un biotopu ekspertes norādījumus ietekmju mazināšanai (skat. I.Straupes atzinumus).**
- c) **Vētru ielas izejas (Nr.20) pagarinājuma izbūve īstenojama pa šobrīd dabā apmeklētāju iemīdītajām takām, nav pieļaujama papildus kāpu norakšana izejas izbūvei teritorijas plānojumā noteikto sarkano līniju robežās.**
- d) **Robežu ielas pagarinājuma izbūve plānojama tikai gadījumā, ja būs nepieciešamība pēc Robežu ielas galā plānoto pakalpojumu un labiekārtojuma objektu izveides. Ja tiek īstenota izejas izbūve – jāsauglabā reljefs, būvdarbi īstenojami tā, lai kāpu norakšana būtu jāveic pēc iespējas mazāk.**
- e) **Atbilstoši Sugu un biotopu ekspertes norādītajam, kur nepieciešams, izstrādājot plānoto objektu būvniecības projektus, jānodrošina sugu un biotopu eksperta piesaiste, kas nodrošinātu detālāku ietekmes novērtējumu, kā arī Sugu un biotopu ekspertes atzinumā sniegto nosacījumu ievērošanu un iestrādi objektu būvniecības projektos.**

6.4.3.3. **Z piekrastē plānoto darbību ietekmju izvērtējums, tai skaitā plānoto līnijveida un tīklveida objektu (tūrisma dzelzceļš, veloceliņi, gājēju takas, gājēju celiņi, ielas) un laukumveida objektu ietekmes novērtējums:**

6.4.3.3.1. Birojs par būtiskākajiem līnijveida un tīklveida objektiem Z piekrastē uzskata sekojošus būvobjektus:

- 6.4.3.3.1.1. Tūrisma vilciena sliežu līniju, ko plānots virzīt pa aptuveno vietu, kur kādreiz atradusies militārā sliežu ceļa trase (aptuvenais kopējais garums 7,5 km, no kuriem 2,3 km ir ārpus Tematiskā plānojuma teritorijas). Saskaņā ar Ziņojumu šobrīd dzelzceļa trases izbūves platums nav noteikts, bet, norādīts, ka, balstoties uz literatūrā un praksē esošiem piemēriem, parasti šaursliežu dzelzceļa sliežu platums ir 600 – 1200mm.

- 6.4.3.3.1.2. Veloceliņa izbūve - saskaņā ar Ziņojumu no kopējā 12,5 km veloceliņu garuma, ~ 5,5km garumā plānots 2,6m plats irdenā seguma veloceliņš, pārējais - cietā seguma veloceliņš, kas atradīsies pie atjaunojamajām ielām. Saskaņā ar Ziņojumu irdenā seguma veloceliņu paredzēts izbūvēt cauri mežam maksimāli pieturoties esošo taku trasējuma, kā arī, ņemot vērā topogrāfiju (pa līdzenākajām, bez kokiem esošām vietām).
- 6.4.3.3.1.3. Jaunā vietā paredzēta Instruktoru ielas turpinājuma izbūve Z4 zonā un piebraucamā ceļa izbūve no Pulkveža Brieža ielas (izejas pie Atmodas bulvāra) Z6 zonā. Ziņojumā norādīts, ka visi plānotie ielu izvadi paredzēti tikai operatīvā un apkalpes transporta piekļuvei. Saskaņā ar Ziņojumu:
- 6.4.3.3.1.3.1. Jaunveidojamu ielu ar cieto segumu plānots veidot Instruktoru ielas sarkano līniju robežās. Gar ielu paredzēta veloceliņa izbūve, kas tiks veikta sarkano līniju robežās. Ielas un veloceliņa garums – 580m.
- 6.4.3.3.1.3.2. Plānota Pulkveža Brieža jaunveidojamas ielas izbūve (izejas pie Atmodas bulvāra), kuras vietā šobrīd atrodas iestaigāta taka līdz jūrai. Ielas garums norādīts 615m. Iela plānota kā piebraucamais ceļš perspektīvajam skeitparkam.
- 6.4.3.3.2. Sugu un biotopu ekspertes vērtējumā dzelzceļa līnijas izbūve zonās Z3A, Z3B, Z4, Z5A, Z5B, kā arī plānotā piebraucamā ceļa izbūve pie Z mola (jauna iela – Atmodas bulvāra savienojums ar Z molu) saistīta ar vērā ņemamu nelabvēlīgu ietekmi, tomēr kopumā tā nav vērtējama kā izslēdzošs faktors paredzētās darbības realizēšanā. Sugu un biotopu eksperte secinājusi, ka plānotās dzelzceļa infrastruktūras attīstībai tiks iznīcināts biotops 2180 *Mežainas piejūras kāpas* un izcirsti koki zonās Z2, Z3A un Z3B, Z4 attiecīgi ~ 986m², ~ 1516m², ~ 80m² platībā. Zonā Z5A tiks izcirsti koki ~ 199m² un ~ 1621m² un ietekmēts arī biotops 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas*.
- 6.4.3.3.3. Saistībā ar Z piekrastē plānotajiem ceļiem, veloceliņiem, gājēju kustības ceļiem Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka visi šie objekti ir esoši vai tos iespējams īstenot pa esošo taku vai izbrazdātu ceļu teritorijām – ruderāliem biotopiem. Negatīvas ietekmes nav prognozētas.
- 6.4.3.3.4. Izveidojot piebraucamo ceļu (jaunu ielu - Atmodas bulvāra savienojums ar Z molu), saskaņā ar Tematiskajā plānojumā noteikto novietojumu var tikt ietekmēts biotops 2180 *Mežainas piejūras kāpas*, 2110 *Embrionālās kāpas*, 2120 *Priekškāpas*, 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas*. Koki tiks izcirsti ~ 2438m², ~ 266m², ~ 22m², ~ 5153m² lielā platībā. Līdz ar to ietekmi uz biotopu 2180 *Mežainas piejūras kāpas* Sugu un biotopu eksperte vērtējusi kā vērā ņemamu nelabvēlīgu ietekmi. Vienlaikus saistībā ar objekta izbūvi Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka teritorijā, kur plānots izbūvēt ceļu, vērojamas lielas platības bez kokiem un teritorijā kopumā ir izteikts ceļu un taku tīkls, līdz ar to teritoriju iespējams izmantot paredzētā ceļa izbūvei. Savukārt vērtējot Instruktoru ielas turpinājuma izbūvi Z4 zonā, Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka ielas izbūve neskars īpaši aizsargājamu biotopu teritorijas, līdz ar to ietekme nav prognozējama.
- 6.4.3.3.5. Izvērtējot Ziņojumu, Birojs secina, ka par būtiskākiem laukumveida objektiem Z piekrastē var uzskatīt sekojošus būvobjektus (skaidrojoša informācija par plānotajām būvēn un darbībām Z piekrastē sniegta Ziņojuma 2.9.8. tabulā):
- 6.4.3.3.5.1. Stāvlaukumu izbūve paredzēta visās Z piekrastes zonās;
- 6.4.3.3.5.2. Tūrisma infrastruktūras objektu izbūve – bolderinga siena, rotaļu laukums un kāpšanas tornis (Z2) zonā;

- 6.4.3.3.5.3. Z fortu apmeklētāju centra izbūve. Z fortu krasta baterijas Nr. 1 konservācija un apkārtnes labiekārtojums (Z2) zonā;
- 6.4.3.3.5.4. Z fortu krasta baterijas konservācija. Z fortu krasta baterijas konservācija paredz teritorijas norobežošanu piekļuvei, vēstures ekspertu apsekojumus, nepieciešamos darbus, lai baterijas saglabātu vēsturiskajā izskatā, drošības pasākumu veikšanu, lai būtu iespējama atvēršana apmeklētājiem (Z3A un B) zonās;
- 6.4.3.3.5.5. Ziemeļu kempinga teritorijas labiekārtojums (Z5A);
- 6.4.3.3.5.6. Skeitparka un bērnu rotaļu laukumu izbūve un labiekārtojums Z5B jeb Z6 zonā (šobrīd mazdārziņu teritorija).
- 6.4.3.3.6. Sugu un biotopu eksperte saistībā ar minētajiem objektiem sniegusi sekojošu vērtējumu:
- 6.4.3.3.6.1. Saistībā ar Z piekrastē plānoto autostāvvietu izbūvi Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka stāvlaukumi īpaši aizsargājama biotopu platības neskar vai arī tie plānoti izbraukātu ceļu teritorijās vai rudērālos biotopos.
- 6.4.3.3.6.2. Saskaņā ar dabas datu bāzes “Ozols” informāciju – plānotās infrastruktūras izbūves rezultātā piekrastes zonā Z2 tūrisma infrastruktūras objekti kopumā plānoti ~ 4941m² biotopa 2180 *Mežainas piejūras kāpas* teritorijas. Plānotos objektus – bolderinga sienu, rotaļu laukumu un kāpšanas torni iespējams plānot biotopa degradētākajās daļās (nemainot reljefu), neietekmējot biotopu, tādējādi uz biotopu 2180 *Mežainas piejūras kāpas* radot nelielu nelabvēlīga ietekmi.
- 6.4.3.3.6.3. Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka, izveidojot Z fortu apmeklētāju centru un plānoto apkārtnes labiekārtojumu (ietver arī gaisa trošu trasi un Ziemeļu kempinga teritorijas labiekārtojumu), īpaši aizsargājami biotopi netiks ietekmēti. Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka biotopi plānotā Z fortu apmeklētāju centra atrašanās vietā ir antropogēni ietekmēti un daļēji degradēti un ieteikusi plānoto labiekārtojumu attīstīt vietās, kur nav izteikta reljefa. Tomēr Ziņojuma Izstrādātāja norādījusi, ka iecerēto būvju vērtējumam (Ziemeļu kempinga teritorijas labiekārtojums) nepieciešama papildus detalizēta informācija.
- 6.4.3.3.6.4. Saistībā ar Z6 zonā plānoto būvobjektu Skeitparka un bērnu rotaļu laukumu izbūve un labiekārtojums (H28), Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka izveidojot plānoto būvobjektu saskaņā ar Tematiskajā plānojumā noteikto novietojumu var tikt ietekmēts biotops 2180 *Mežainas piejūras kāpas*. Koki tiks izcirsti ~ 1330m² lielā platībā. Plānotā skeitparka un bērnu rotaļu laukumu izbūves rezultātā biotops 2180 *Mežainas piejūras kāpas* tiks iznīcināts, ietekme uz biotopu 2180 *Mežainas piejūras kāpas* vērtējama kā vērā ņemama nelabvēlīga ietekme. Līdz ar to Sugu un biotopu eksperte sniegusi vērtējumu, ka precizējot (samazinot) būvobjekta robežas – ņemot vērā biotopa robežas, skeitparka būvprojekta izstrādes gaitā iespējams pilnībā izvairīties no ietekmes uz konkrēto biotopu.
- 6.4.3.3.7. Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka Z piekrastē izveidojot paredzētos būvobjektus un labiekārtošanas darbus biotopā 2110 *Embrionālās kāpas* ~ 0,03ha platībā, biotopā 2120 *Priekškāpas* ~ 0,01 ha platībā, 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* ~ 0,7 ha platībā, 2180 *Mežainas piejūras kāpas* ~ 1,24 ha platībā, Paredzētās darbības ietekme uz dabas vērtībām vērtējama kā vērā ņemama nelabvēlīga ietekme, taču ne kā izslēdzošs faktors Paredzētās darbības realizēšanai. Izvērtējot Ziņojumu, Birojs secina, ka Sugu un biotopu ekspertes izvirzītie principi ir iestrādāti Ziņojumā un ir pietiekami, lai novērstu nevēlamās ietekmes uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un Birojs

atzīst par pamatotu tos ietvert obligāto nosacījumu sastāvā. Līdz ar to, izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju un novērtējumu, Birojs uzskata, ka Paredzētās darbības īstenošanai saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Lai nodrošinātu uzraudzību pār ekspertu izvirzīto un Ziņojumā ietverto nosacījumu izpildi, turpmākajā projektu īstenošanas gaitā attiecīgajam projektam vides aizsardzības un būvniecību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jāizstrādā tehniskie noteikumi.
- b) Plānotie objekti realizējami ievērojot Sugu un biotopu ekspertes norādījumus ietekmju mazināšanai (skat. I.Straupes atzinumu).
- c) Atbilstoši Sugu un biotopu ekspertes norādītajam, kur nepieciešams, izstrādājot plānoto objektu būvniecības projektus, jānodrošina sugu un biotopu eksperta piesaiste, kas nodrošinātu detālāku ietekmes novērtējumu, kā arī Sugu un biotopu ekspertes atzinumā sniegto nosacījumu ievērošanu un iestrādi objektu būvniecības projektos.

6.4.4. Paredzētās darbības ietekme uz sikspārņiem:

- 6.4.4.1. Tā kā Paredzētā darbība skar Latvijas un Eiropas nozīmes sikspārņiem nozīmīgas vietas – intensīvas migrācijas ceļu gar Krastu kāpu aizsargjoslā un sikspārņu ziemošanas vietu Liepājas Ziemeļu fortos, tad IVN ietvaros pieaicināts arī sertificēts sikspārņu aizsardzības jomas eksperts Dr. V. Vintulis (sertifikāta Nr.070, sertifikācijas joma – sikspārņi) (turpmāk – Sikspārņu eksperts).
- 6.4.4.2. Sikspārņu eksperts atzinumā *“Par plānotās Liepājas pilsētas pludmales attīstības projekta potenciālo ietekmi uz sikspārņiem (Chiroptera) un piedāvātie risinājumi šīs ietekmes samazināšanai vai novēršanai”* norādījis, ka šobrīd lielākā daļa pludmales nakts laikā nav apgaismota, kā arī kāpu zonā un tai piegulošajās teritorijās gan pilsētā, gan, jo īpaši – liedagā un jūrā – gaismas piesārņojuma intensitāte naktī nav liela un sikspārņiem ir iespējas gan vasarā, gan migrācijas laikā pārvietoties noēnotās joslās. Sikspārņu eksperts sniedzis informāciju, ka labvēlīgam teritorijas apsaimniekošanas statusam būtu jānodrošina divi galvenie mērķi: 1) saglabātu netraucētu vai pēc iespējas minimāli ietekmētu sikspārņu migrācijas ceļu pa/gar kāpu un tās tuvumā; 2) netraucētu sikspārņu ziemošanu un spietošanu Liepājas ziemeļu fortos.
- 6.4.4.3. Atbilstoši Sikspārņu eksperta vērtējumam perspektīvā Paredzētās darbības vislielāko negatīvo ietekmi var radīt nesabalansēta apgaismojuma uzstādīšana un jaunu vēja ģeneratoru būvniecība pētāmajā teritorijā. Izvērtējot Paredzēto darbību, Birojs secina, ka jaunu VES būvniecība Paredzētās darbības ietvaros nav paredzēta. Detalizēts novērtējums par plānotā SIA *“Rapsoil”* VES ietekmi uz sikspārņiem sagatavots SIA *“Rapsoil”* paredzētās darbības IVN ietvaros, kuram 2011. gadā noslēgusies IVN procedūra.
- 6.4.4.4. Lai novērstu Paredzētās darbības negatīvu ietekmi uz sikspārņiem, Sikspārņu eksperts sniedzis virkni ietekmi mazinošu pasākumu ieteikumus, kas saistīti ar konkrētiem apgaismojuma risinājumu ieteikumiem, tostarp nosakot, ka, lai nodrošinātu netraucētu sikspārņu migrācijas ceļu vai samazinātu plānotās piekrastes attīstības ietekmi uz migrējošiem sikspārņiem, jāatsakās no kāpas, liedaga un vismaz 50 m joslas kāpas iekšzemes pusē intensīvas apgaismošanas augustā un septembrī, jo īpaši no kāpu un liedagu izgaismojošiem prožektoriem. Visā jūras krasta/kāpu joslas zonā līdz 50 m uz iekšzemes pusi no kāpas nedrīkstētu būt vietas, kuras visā joslas šķērsgrīzumā ir pilnīgi izgaismotas. Tāpat Sikspārņu eksperts norādījis, ka vēlams atteikties no

dekoratīvo gaismas objektu uzstādīšanas jūrā piekrastes D daļā, jo piekrastes zona kā barošanās vieta sikspārņiem ir piemērota arī vasaras laikā. Attiecībā uz sikspārņu ziemošanas vietu Liepājas Ziemeļu fortos pareizu apsaimniekošanu, Sikspārņu eksperts izvirzījis virkni konkrētu nosacījumu saistībā ar Z fortu telpu pieejamību un apsaimniekošanu, tostarp norādot, ka jānodrošina piecu sikspārņiem nozīmīgāko Z fortu miera periodu rudens-ziemas laikā (1. oktobris – 1. aprīlis), kad forti nav pieejami publikai, kā arī norādījis, ka nav pieļaujama funkcionālo apgaismes grupu un cita veida intensīva apgaismojuma uzstādīšana pie sikspārņiem nozīmīgākajiem fortiem. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta norādīto no plānotajām 8 apgaismes grupām pie Z fortiem būtu pieļaujama tikai divu galējo apgaismes grupu uzstādīšana (Šķēdes šosejai tuvākā – bez sezonāliem ierobežojumiem; pie vēja ģeneratora stāvlaukuma – visu gadu izņemot augustu un septembri). Savukārt ceļa apgaismošanai gar fortiem izmantojamas tikai uz zemi vērsta oranžā spektra lampas izvietojot tās vismaz 50 m vienu no otras (skat. Ziņojuma 10. pielikumu). Tāpat Sikspārņu eksperts sniedzis vispārīgus norādījumus par apgaismojumu kāpu zonā un pie gājēju celiņiem mežainajā joslā starp Karostu un Ziemeļu fortiem sikspārņu aktivitātes sezonā (1. aprīlis – 1. oktobris) un novērtējis, ka plānotās darbības ietvaros, īpaši apgaismojuma ietekmes novērtēšanai uz migrējošajiem sikspārņiem, būtu nepieciešams veikt migrējošo sikspārņu uzskaites, kā arī visā teritorijā nepieciešams arī vismaz vizuāli novērtēt apgaismojuma intensitāti un izvietojumu pirms un pēc paredzēto darbību veikšanas un paredzēt iespēju nepieciešamības gadījumā koriģēt apgaismojuma izvietojumu/intensitāti, ja tas būtiski ietekmē migrējošo sikspārņu pārvietošanās iespējas.

- 6.4.4.5. Izvērtējot Ziņojumu, Birojs konstatē, ka Tematiskā plānojuma ietvaros ir izstrādāta apgaismojuma koncepcija, savienojot pludmales izejas ar pilsētas ielām un veidojot atsevišķus energoefektīvus un dekoratīvus apgaismojuma elementus un to grupas. Detalizēts apgaismojuma objektu risinājumu apraksts sniegts Ziņojuma 2.9.2. nodaļā, 2.9.4. tabulā. Tematiskā plānojumā detalizēti aprakstīta apgaismojuma elementu tehniskā specifikācija – konstrukcijas tips, formas, izmēri, jaudas, gaismas elementu tips (visur plānotas LED gaismas) un dizaina vadlīnijas. Birojs secina, ka Sikspārņu eksperta ieteikumi daļēji tikuši iestrādāti Ziņojumā, piemēram, Ziņojumā norādīts, ka apgaismojums nevajadzētu būt spilgtam un vērstam šaurā starā virzienā uz apgaismojamo objektu. Tāpat Ziņojumā norādīts, ka lineāro objektu apgaismošanai Z piekrastē un D piekrastes zonās D8 un D9 vēlams izmantot lampas ar pēc iespējas dzelteni-oranžu gaismas spektru. Ziņojumā vērsta uzmanība, ka būtiski ir ievērot lineāro objektu apgaismošanas laika ierobežojumus, piemēram, Z piekrastes un D piekrastes zonās D8 un D9 plānots uzstādīt apgaismojumu ar sensoriem.
- 6.4.4.6. Izvērtējot Sikspārņu eksperta atzinumu un Paredzētās darbības ietvaros plānotās darbības, Birojs secina, ka Ziņojumā iestrādātie ieteikumi sikspārņu aizsardzībai galvenokārt ir vispārīgi (izņemot risinājumus atsevišķu objektu, piemēram, veloceliņa izbūvei), līdz ar to lai mazinātu kaitējumu sikspārņu sugām, detalizēti apgaismojuma risinājumi, ņemot vērā Sikspārņu eksperta atzinumā sniegtās rekomendācijas, izsverami pirms lielo būvobjektu īstenošanas atsevišķu novērtējumu ietvaros. Kopumā Biroja ieskatā sagaidāmās ietekmes uz sikspārņiem ir pārvaldāmas un mazināmas, atrodot saprātīgu līdzsvaru starp dabas aizsardzības un pilsētas attīstības interesēm. **Līdz ar to, izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju un novērtējumu, Birojs uzskata, ka Paredzētās darbības īstenošanai saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:**
- a) Plānojot apgaismes objektu izvietojumu un nosakot to parametrus, ievērojami sikspārņu jomas eksperta V.Vintuļa atzinumā un Ziņojumā iestrādātie risinājumi, tostarp atbilstoši darbību specifikai plānojot un nodrošinot lejupvērstu lampu ar dzelteni-oranžas gaismas spektru izmantošanu un

apgaismojuma ierobežojumus nakts stundās, kas īpaši jāievēro Z pludmalē pie Z fortiem augustā un septembrī (skat. V.Vintuļa atzinumu).

- b) Nav pieļaujama kāpas, liedaga un vismaz 50 m joslas kāpas iekšzemes pusē intensīvas vienlaidus apgaismošana augustā un septembrī.
- c) Situācijā, ja tiek īstenotas paredzētās darbības Z fortos vai citās fortifikācijas būvēs, tad Z fortu apsaimniekošana cik iespējams veicama saskaņā ar sikspārņu aizsardzības jomas eksperta atzinumā ieteiktajiem risinājumiem (skat. V.Vintuļa atzinumu).
- d) Sikspārņu monitorings īstenojams atbilstoši sikspārņu aizsardzības jomas eksperta norādītajam (skat. V.Vintuļa atzinumu).

6.4.5. Ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu:

- 6.4.5.1. Viens no Tematiskā plānojuma mērķiem ir saglabāt un veidot ainavas kā Liepājas identitātes atspoguļotāju, balstoties uz kultūras un dabas mantojuma vērtībām, kā arī uzturēt un aizsargāt ainavas kā resursu jaunai attīstībai, kas balstās uz ilgtspējīgas attīstības principiem, saglabāt un uzturēt ainaviskās vērtības un daudzveidību, nodrošinot bioloģiskās daudzveidības, dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu un ainavu ekoloģisko kvalitāti.
- 6.4.5.2. Ar mērķi identificēt ainaviskās vērtības, kultūras pieminekļus un citus kultūrvides objektus, un sniegt rekomendācijas šo ainavisko vērtību un kultūrvēstures objektu aizsardzības nodrošināšanai Tematiskā plānojuma ietvaros atzinumu par pludmales un piekrastes teritorijas labiekārtošanu saskaņā ar tematisko plānojumu "*Liepājas pilsētas pludmales un piekrastes attīstība*" sniedzis kultūrvides un ainavu eksperts Ē. Leitis (turpmāk – Ainavu eksperts).
- 6.4.5.3. Ainavu eksperts norādījis, ka izvērtējuma pamatā izmantotās metodes un pieejas ir ainavu un kultūras pieminekļu, izziņas avotu un literatūras izpēte, teritoriju apsekošana dabā un ekspertu viedokļu apkopošana, normatīvo aktu regulējuma, Liepājas pašvaldības teritoriālā plānojuma, sabiedrisko apspriežu rezultātu analīze, ko papildina ainavas un kultūras mantojuma vizuālais novērtējums, izmantojot kartogrāfisko, aerofoto un aerovideo (dronu) materiālus.
- 6.4.5.4. Atzinumā Ainavu eksperts raksturojis pētāmo teritoriju un norādījis, ka Tematiskā plānojumā ietvertajai 12,5 km garumā un 0,4 – 1,5 km platumā esošai ainavu telpai ir krasi izteiktas robežas - piekrastes liedags un kāpu zona robežojas ar parku un apstādījumu kultūrvidi, urbāno vidi un ražošanas objektiem, kā arī Karostas rajonu. Gandrīz visā D un Z piekrastes garumā kāpu mežaines josla, parks un apstādījumi veido aizsedzošu joslu skatam uz pilsētu, kas papildina dabas vērtību kvalitāti pludmales ainavai aktīvā un reversā sezonā.
- 6.4.5.5. Saskaņā ar Ainavu eksperta norādīto Latvijas ainavu kartē Liepājas piekraste iedalīta eolo kāpu mežainē, kas ietverta Latvijas unikālo ainavu kategorijā. Liepājas pilsētas piekrastes urbanizētā ainava ar liedagu un kāpām, industriāli militāro mantojumu pēc nozīmīguma pakāpes ir vērtējama kā valsts nozīmes ainava, kuras estētisko vērtību nosaka vizuāli augstvērtīgie un daudzveidīgie skati, kas paveras no pludmales, kāpu korēm, Z pludmales stāvkrasta, parka un apstādījumu celiņiem un takām. Skatu estētiskās kvalitātes pamatu veido jūras horizonts, plašās smilšainās pludmales, daudzveidīgo kāpu reljefu un ieplaku dabiskie veidojumi ar mežainām piejūras kāpām raksturīgu lakstaugu zemsedzi, priežu un jauktajiem mežiem ar piejūras kāpām raksturīgo veģētācijas mozaīku un klajumiem. Piekrastes un pludmales teritoriju īpaši bagātina Jūrmalas parks ar raksturīgiem stādījumiem un parka mazās arhitektūras

formām, kas rada pakāpenisku pāreju no urbānās un industriālās ainavas un piekrastes ainavu. Piekrastes ainavā dinamisko raksturu akcentē arī krasta erozijas rezultātā ieskatotās cietokšņa atliekas, ar trijragiem nostiprināto molu būves. Ainavu eksperts uzsvēris, ka Rietumkurzemes piekraste ir vērtējama kā īpaši nozīmīga Latvijas tūrisma industrijai kopumā.

- 6.4.5.6. Atzinumā Ainavu eksperts Tematiskā plānojuma izpētes teritorijā veicis ainavu analīzi pēc sekojošiem kritērijiem - ainavas tips, ainavas vizuāli estētiskie faktori, ainavas pieejamība, skatu punkti un perspektīvas, ainavas kultūrvēsturiskie faktori, ainavas degradējošie faktori, ainavas patreizējā un perspektīvā izmantošana. Tematiskā plānojuma teritorijā kā raksturīgākos funkcionālo ainavu tipus var izdalīt piekrastes pludmales ainavu, urbanizēto ainavu, kā arī industriālā un militārā mantojuma ainavu, kuras mijiedarbojas viena ar otru.
- 6.4.5.7. Ainavu eksperts norādījis, ka bioloģiskās daudzveidības saglabāšanās ainavā ir viens no svarīgākajiem indikatoriem ainavas kvalitātes noteikšanā. Kā būtiskākos ainavu kvalitāti negatīvi ietekmējošos faktorus Ainavu eksperts identificējis D un Z piekrastēs esošās degradētās teritorijas, vienlaikus norādot, ka atsevišķos gadījumos cietokšņa paliekas ienes romantisma pieskaņu ainavā. Tāpat Ainavu eksperts vērsis uzmanību, ka vietām ainavas kvalitāti samazina sadzīves atkritumu klātbūtne kāpu zonā, apstādījumos, piekrastes mežos un pludmales tiešā tuvumā.
- 6.4.5.8. Attiecībā uz ainavu aizsardzības pasākumiem Ainavu eksperts norādījis, ka ainava sniedz vislielāko ekopakalpojumu, tādēļ tā ir jāsaglabā pēc iespējas mazāk pārveidota. Ainavu eksperts ainavu aizsardzību galvenokārt saistījis ar piekrastes biotopu aizsardzību, līdzsvarotu teritorijas apsaimniekošanu un labiekārtošanas atjaunošanu, tādējādi nodrošinot arī piekrastes ainavas saglabāšanu, kā arī tūrisma plūsmu pārvaldību pludmalē un kāpu teritorijā. Ainavu eksperts vērsis uzmanību atsevišķu objektu kā cietokšņa komplekss nozīmībai vēsturiskajā kultūrainavas telpā, un tā pieaugošai vērtībai pilsētas tūrisma industrijas un pludmales apmeklētības palielināšanā gan peldsezonā, gan reversa sezonā.
- 6.4.5.9. Analizējot Tematiskā plānojumā paredzētos risinājumus, Ainavu eksperts sniedzis sekojošu vērtējumu par Paredzētās darbības ietekmi uz ainavu un virkni rekomendāciju ietekmju mazināšanai, tostarp norādot:
 - 6.4.5.9.1. Tematiskā plānojuma ietvaros, apsekojot D un Z pludmales un piekrastes teritorijas, veikta ainavtelpiskā analīze un raksturoti izejas punkti liedagā, dabas pamatne, vietas pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, auto stāvvietu esamība, labiekārtojums, veloceliņi, inženierkomunikācijas kāpu zonā, īpaši un unikāli objekti. Ainavtelpiskās analīzes rezultātā noteikti D un Z piekrastes attīstības koncepcijas pamatprincipi. Ainavu eksperts pozitīvi vērtējis risinājumu D un Z pludmalēs veidot 3 stratēģiski nozīmīgas ainavtelpas - „*Pludmales vārti*”, „*Liedaga vārti*”, „*Liedags*”, katrai no tām izstrādājot ainavtelpiskās kompozīcijas priekšlikumus, kas veido vienotu pludmales kopējo estētiski pievilcīgu un atpazīstamu vietas tēlu.
 - 6.4.5.9.2. Tematiskā plānojumā identificēti arī D piekrastē esošie objekti un tematiskās zonas, kas atrodas valsts nozīmes pilsētībūvniecības un industriālā mantojuma pieminekļu aizsargjoslas teritorijā, tostarp Liepājas bāka D1 zonā un tematiskās zonas D3 un D4, kas pilnīgi atrodas valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa (Liepājas pilsētas vēsturiskais centrs) zonā. Tematiskajā plānojumā paredzēti vairāki pasākumi, lai nodrošinātu kultūrvēsturisko zonu aizsardzību, tai skaitā vērsta uzmanība uz nepieciešamību plānotos darbus saskaņot ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju (turpmāk – VKPAI).

- 6.4.5.9.3. Ainavu eksperts izteicis vērtējumu, ka Tematiskā plānojumā ir rūpīgi un pārdomāti izsvērts dizaina koncepcijas mērķis, kas nosaka vienu formu valodu, saskaņotu materiālu pielietojumu un to kompozicionālo izkārtojumu funkcionālos dizaina objektos visa Tematiskā plānojuma teritorijā, nosakot ainavtelpiskos principus gan kopumā, gan atsevišķi katras pludmales ietvaros, ņemot vērā to dažādo pilsētvides raksturu, kultūrvēsturisko attīstību un dabas pamatni.
- 6.4.5.9.4. Ainavu eksperts pozitīvi vērtējis arī pludmalē plānoto vides pieejamības nodrošinājumu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām D5 zonā (specializētais labiekārtojums, takas, baseini, ieejas jūrā), kā arī paredzēto publiski pieejamo informatīvo nodrošinājumu kultūrvēsturisko vērtību jomā tūristiem, D un Z piekrastes apmeklētājiem.
- 6.4.5.9.5. Tāpat Ainavu eksperts vērsis uzmanību, ka viens no būtiskākajiem faktoriem, kas nosaka piekrastes ainavas veidošanos, ir piekrastes ainavas mijiedarbība ar jūras straumju, Tirdzniecības kanāla un Karostas kanāla ieteku un molu izraisīto hidrodinamiku, kā arī vēju ietekmi, kas ietekmē arī krastu kāpu eolos un abrāzijas eroziju procesus. Ainavu eksperts norādījis, ka klimata pārmaiņu (vētras, jūras līmeņa svārstības) izraisītā krastu erozija, tajā skaitā izmaiņas pludmales un piekrastes līnijā un bioloģiskajā daudzveidībā rada nosacījumus, ka jūras piekraste visticamāk būs viena no visvairāk ietekmētām vietām Latvijā, līdz ar to krasta līnijas atkāpšanās, preterozijas pasākumi un to tehniskie risinājumi var radīt būtiskas izmaiņas esošajā Liepājas piekrastes ainavā. Birojs pievienojas Ainavu eksperta viedoklim, ka tieši erozijas procesi lielā mērā nākotnē veidos Liepājas piekrastes ainavu. Vienlaikus atzīmējams vides eksperta J.Lapinska viedoklis, ka krasta erozijai ir arī pozitīva nozīme teritorijas ainaviskās kvalitātes nodrošināšanā.
- 6.4.5.9.6. Ainavu eksperts pozitīvi vērtējis paredzētos teritorijas sakopšanas darbus, piemēram, Z piekrastē, veicot laukumu un objektu izveidi, nepieciešamības gadījumā paredzēts veikt gruvešu (sabrukušu ēku drupu) izvākšanu. Ainavu eksperta vērtējumā videi draudzīga un atraktīva dabiska smilšu pludmale ar augstu komforta un pakalpojumu daudzveidību un piesātinājumu nodrošinās uzlabotu rekreācijas un tūrisma attīstību, kā arī samazinās slodzi uz dabu. Tāpat Ainavu eksperts vērsis uzmanību, ka kultūrvides izpētes rezultāti ļauj secināt, ka, veicot būvniecības un zemes darbus iespējams konstatēt jaunus arheoloģijas un vēstures objektus, kuru aizsardzību regulē spēkā esošie normatīvie akti.
- 6.4.5.10. Kopumā Ainavu eksperts sniedzis vērtējumu, ka daudzviet Tematiskā plānojuma teritorijā esošie rekreācijas un tūrisma objekti ainavā jau ir integrēti, arī tematisko zonējumu krāsu simbolikai fonu ainavā jau rada esošā daudzkrāsainība apbūvē un dekoratīvajos elementos, tāpēc lielākā daļa plānoto darbību neradīs būtiskas izmaiņas ainavu telpā, izņemot paredzētā skatu torņa un centrālā mola izbūvi, kas varētu ienest zināmu spriedzi tornim paceļoties pāri jau gadsimtiem ierastajam koku galotņu līmenim un mola hidrobūvei ienākot jūras akvatorijā.
- 6.4.5.11. Birojs norāda, ka kopumā būvniecība Krasta kāpu aizsargjoslā uzskatāma par būtisku darbību piekrastes ainavu izmaiņu aspektā un, realizējot Paredzēto darbību, prognozējamās būtiskas esošās ainavas izmaiņas, tomēr Birojs, izvērtējot Ziņojumu un tam pievienoto Ainavu eksperta atzinumu, ņem vērā, ka liela daļa plānoto darbību nav saistītas ar jaunu objektu izbūvi, bet gan esošo objektu un infrastruktūras atjaunošanu, pilnveidošanu un labiekārtojumu. Birojs ņem vērā, ka Darbības vieta ietilpst antropogēni ietekmētā vietā - pilsētas daļā, kur paredzēta attīstība, tostarp tūrisma slodzes pieaugums, un lielākai daļai plānoto objektu ir publiskas funkcijas, līdz ar to prognozējams, ka kopumā Paredzētās darbības

ietvaros plānoto objektu izbūve iekļausies pilsētas vidē. Bez tam atzīmējams, ka plānoto objektu realizāciju pieļauj pašvaldības plānošanas dokumenti. Birojs ņem vērā Ainavu ekspertu viedokli un uzskata, ka Ziņojumā ir iestrādāti pasākumi un rekomendācijas, kas paredz saglabāt un popularizēt gan piekrastes ainavas, gan Liepājas pilsētas kultūrvēsturiskās vērtības, tajā pat laikā secināms, ka atsevišķu objektu izbūves gadījumā vizuālā ainava var tikt mainīta arī būtiski. Vienlaikus norādāms, ka atsevišķiem būvobjektu konstrukcijas vērtējumam nepieciešama papildus detalizēta informācija (piemēram, centrālais mols, skatu tornis), līdz ar to ietekmju vērtējums veicams atsevišķā izvērtējumā, kur iekļaujams arī ietekmes uz ainavu izvērtējums.

- 6.4.5.12. Ziņojuma izstrādes un izvērtēšanas gaitā saņemti arī institūciju viedokļi par Paredzētās darbības ietekmi gan uz dabas vērtībām, gan ainavu. Izvērtējot veikto novērtējumu secināms, ka kopumā institūcijas savos atzinumos par izstrādāto Ziņojumu sniegušas pozitīvas atsauksmes, norādot, ka to projektu realizācijai, par kuriem nav pieejama pietiekama informācija ietekmju novērtēšanai, nepieciešams veikt atsevišķu novērtējumu. **Līdz ar to, novērtējis Ziņojumu un ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā apkopoto informāciju, Birojs nekonstatē tādas apstākļus, kas būtu par pamatu īpaši nosacījumu noteikšanai attiecībā uz konkrētā ietekmes aspekta pārvaldību, ietekmes novēršanu vai mazināšanu.**

6.4.6. Ar būvniecību un plānoto objektu ekspluatāciju saistītās raksturīgās ietekmes:

- 6.4.6.1. Kopumā, vērtējot būvniecības, arī ekspluatācijas fāzes ietekmju būtiskumu, Birojs atzīst, ka summāri tās Paredzētajai darbībai ir nozīmīgas un kompleksas. Tieši tādēļ Paredzētajai darbībai tika piemērots IVN, jo Tematiskais plānojums paredz blīvu, iespējams, pat pārāk ambiciozu un blīvu apbūvi D un Z piekrastēs. Katra konkrētā objekta būvniecības ietekmes būs galvenokārt īslaicīgas un pārejošas, tomēr paliekošas ietekmes, arī ekspluatācijas ietekmes, akumulēsies un summēsies. Lai šādas ietekmes mazinātu, nepieciešams īstenot pasākumus, lai pasargātu grunti, gruntsūdeņus, virszemes ūdeņus, gaisu un apkārtējo teritoriju kopumā no potenciālā piesārņojuma. Šādi piesardzības un drošības pasākumi var ietvert optimālu darbu plānošanu, organizāciju un pārdomāta būvniecības procesa nodrošināšanu, sadzīves atkritumu konteineru uzstādīšanu, būvniecības atkritumu savākšanas konteineru uzstādīšanu, pie nepieciešamības – biotualešu uzstādīšanu un to regulāru apsaimniekošanu u.c. Savukārt, lai nepieļautu grunts piesārņojumu ar naftas produktiem, pastāvīgi nepieciešams uzraudzīt, lai neveidojas degvielas noplūdes, negadījumu situācijām nodrošināt teritorijā attiecīgus savākšanas materiālus un absorbentus u.c. Liela nozīme ekspluatācijas ietekmju pārvaldībā ir pārdomātai apmeklētāju plūsmas organizēšanai, atbilstošas infrastruktūras nodrošināšanai un notekūdeņu apsaimniekošanai.
- 6.4.6.2. Ziņojumā identificēti galvenie antropogēnās slodzes izpausmes veidi, kas sagaidāmi būvniecības laikā - būvtehnikas izmantošana kāpu aizsargjoslā, kāpu un pludmales izbraukāšana, koku un krūmu izciršana, savukārt ekspluatācijas laikā – saimnieciskā darbība pludmalē un piekrastē (kafejnīcas, nomas punkti, izklaides un atpūtas pasākumi), apmeklētāju radītā slodze uz piekrastes veģetāciju un jūru piesārņojošie atkritumi.
- 6.4.6.3. Izdarot apsvērumus par ietekmēm būvniecības laikā, secināms, ka tiks radītas būvniecībai raksturīgās ietekmes – būvniecības atkritumu rašanās, apgrūtināta piekļuve Darbības vietai, palielināta transporta kustība piegulošajā teritorijā un uz tuvējiem autoceļiem, kā arī troksnis no būvniecībā izmantotās tehnikas un iespējamais piesārņojums. Tomēr Tematiskajā plānojumā paredzēto darbību īstenošana nav paredzēta vienā laikā, - visdrīzākais, ka vienlaikus varētu tikt īstenoti tikai daži no D un

Z piekrastē iepļānotajiem objektiem, liela daļa neīstenoti vispār, tādēļ dažādo būvdarbu ietekmes nebūs vienlaicīgas:

- 6.4.6.3.1. Infrastruktūras objektu, inženierkomunikāciju, kā arī plānoto objektu būvniecības laikā radīsies atkritumi, kuru galvenie avoti būs celtniecības darbi, būvniecības materiālu pārpalikumi, būvmateriālu iepakojums. Saskaņā ar Ziņojumu būvniecības darbu laikā radušos būvniecības atkritumu apsaimniekošanu veiks uzņēmums, kuram ir nepieciešamās atļaujas un aprīkojums šādu darbu veikšanai. Ziņojuma autori norādījuši, ka būvdarbu laikā var rasties arī neliels apjoms bīstamo atkritumu, piemēram, izlietoto krāsu iepakojums, elektropreču vai to daļu atkritumi. Šos atkritumus paredzēts nodalīt no būvniecības atkritumiem un nodot atkritumu apsaimniekotājam, kam ir nepieciešamās atļaujas šādu atkritumu apsaimniekošanā. Birojs pievienojas Ziņojuma izstrādātājiem, ka būvniecības laikā, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības attiecībā uz būvniecības veikšanas laiku un atkritumu apsaimniekošanu, radušās ietekmes uz vidi vērtējamās kā nebūtiskas un pārejošas.
- 6.4.6.3.2. Ziņojumā novērtēts, ka trokšņa līmeņa pieaugums īstermiņā un ilgtermiņā saistāms ar troksni, ko rada būvniecības laikā izmantojamā tehnika un transports, kā arī transporta intensitātes pieaugums saistībā ar piekrastes apmeklētāju skaita palielināšanos. Pilnībā izvairīties no šādas ietekmes nav iespējams, taču to iespējams saprātīgi pārvaldīt, izvairoties no darbu veikšanas vēlās vakara un nakts stundās. Ziņojuma autori norāda, ka, lai arī būvniecības tehnikas troksnis var radīt traucējumus, tomēr, tā kā no tuvākām dzīvojamām ēkām Paredzētās darbības teritorija ir atdalīta ar veģetāciju, tad nav prognozējams, ka to iedzīvotāji būvdarbu veikšanas laikā izjutīs nozīmīgu diskomfortu. Turklāt Ziņojumā atzīmēts, ka, ņemot vērā, ka būvniecības darbi ir pārejoši, ar salīdzinoši īslaicīgu ietekmi, trokšņa novērtēšanas un pārvaldības normatīvos uz būvdarbu radītā trokšņa emisiju vides trokšņa veidu pieļaujamā trokšņa robežvērtības neattiecinā.
- 6.4.6.3.3. Ziņojumā norādīts, ka būvniecības laikā iespējamās nelielas un īslaicīgas kaitīgo vielu emisijas gaisā, tomēr visticamāk prognozētais gaisa piesārņojums nepārsniegs spēkā esošos gaisa piesārņojuma normatīvus, tāpēc speciāli izmešu samazināšanas pasākumi Ziņojumā nav paredzēti. Birojs norāda, ka, jauno objektu izbūve un teritorijas attīstība palielinās pludmales apmeklētāju skaitu un arī satiksmes intensitāti, atstājot ietekmi arī uz gaisa kvalitāti, tomēr, ņemot vērā Paredzētās darbības atrašanās vietu un specifiku, Paredzētās darbības rezultātā nozīmīga gaisa kvalitātes pasliktināšanās nav prognozējama.
- 6.4.6.3.4. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības būvdarbu laikā teorētiski iespējama augsnes, grunts, gruntsūdeņu un virszemes ūdensobjektu piesārņošana ar naftas produktiem no tehnikas, būvmateriāliem un būvgružiem. Ziņojuma autoru ieskatā augsnes, grunts un ūdeņu piesārņošana nav sagaidāma, ja būvdarbi tiks organizēti atbilstoši 2014. gada 19. augusta Ministru kabineta noteikumu Nr. 500 „*Vispārīgie būvnoteikumi*” noteiktajām prasībām, cita starpā ievērojot vides institūciju izsniegtos tehniskos noteikumus, turklāt būvdarbu veikšana nav saistīta ar bīstamu ķīmisku vielu lietojumu nozīmīgos apjomos. Iespējami avāriju riski saistāmi ar nestandarta situācijām būvniecības procesos un tehnikas lietojumā, kas ar atbilstīgiem pasākumiem un mēriem ir novēršami un pārvaldāmi. Potenciālie avāriju radītie vides riski nav vērtējami kā augstas varbūtības notikumi, ja tiek ievēroti organizatoriski un inženiertehniski pasākumi avāriju situāciju nepieļaušanai. Lai nodrošinātu grunts un pazemes ūdeņu aizsardzību Ziņojumā paredzēti ietekmi mazinoši pasākumi, piemēram, noplūdes gadījumā piesārņoto grunts apjomu jāsavāc un jāizved no objekta teritorijas utilizēšanai, būvmateriālu krautuves, tehnikas novietnes jāizvieto ārpus krasta kāpu zonas un aizsargājama

sugu atradņu vietas u.c. Būvdarbu laikā jāparedz sorbenta un bonu krājumu nodrošinājums, kas nepieciešams, ja notiek naftas produktu noplūde no darbos iesaistītās tehnikas.

- 6.4.6.3.5. Ziņojumam pievienots arī ģeologa - hidroģeologa un vides eksperta I.Semjonova atzinums Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam. Atzinumā vides eksperts norādījis, ka daudzām Tematiskā plānojuma teritorijām nav detalizētas informācijas par patieso teritorijas piesārņojumu, tāpēc, lai noteiktu teritorijas statusu un tās turpmākās izmantošanas nosacījumus, vides eksperts pirms būvdarbu uzsākšanas rekomendējis veikt augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitātes pārbaudi. Birojs pievieno vides eksperta viedokli, ka, ņemot vērā Darbības vietas atsevišķu teritoriju vēsturisko izmantošanu, veicot lielo būvobjektu izbūvi, nevar izslēgt piesārņojuma konstatēšanu, tāpēc Ierosinātajai konkrētu būvobjektu realizēšanas laikā jāreķinās ar papildus pasākumu nepieciešamību piesārņojuma novēršanai.
- 6.4.6.3.6. Ziņojumā norādīts, ka atbilstoši Latvijas būvnormatīvam LBN 005-99 "*Inženierizpētes noteikumi būvniecībā*" dabas apstākļu sarežģītības pakāpe lielākajā daļā Paredzētās darbības teritorijas ir pirmā (vienkārši dabas apstākļi) un otrā (vidēji sarežģīti dabas apstākļi), bet atsevišķās teritorijas daļās Liepājas Z daļā – trešā (sarežģīti dabas apstākļi). Līdz ar to Ziņojumā norādīts, ka būvobjektiem Paredzētās darbības ietvaros (jo īpaši jūras akvatorijā un/vai krasta dinamiski aktīvajā zonā paredzētajiem objektiem) ir nepieciešams veikt būvlaukuma ģeotehnisko uzraudzību.
- 6.4.6.3.7. Paredzētā darbība perspektīvā ietver arī tādas būvobjektus, kas paredz būvdarbu veikšanu jūrā (centrālā mola (H9) un jūras viļņu enerģijas parka izbūve (H43)). Ziņojumā ņemts vērā, ka būvdarbu īstenošana jūrā saistīta ar nelabvēlīgām ietekmēm, tostarp lokālu ūdens uzduļķojumu, kas var atstāt negatīvu ietekmi uz būvdarbu rajonā esošiem zemūdens biotopiem. Ziņojumā vērtēti līdz šim citām paredzētajām darbībām veiktu IVN rezultāti (izpētes darbi par uzduļķojumu, piemēram, Rīgas brīvastā un Salacgrīvas ostā), secinot, ka padziļināšanas darbi jūrā, ja veikti ar atbilstīgu piesardzību un ievērojot izvirzāmās prasības, atstāj īslaicīgu, tomēr kopumā nebūtisku ietekmi uz ūdens kvalitātes rādītājiem. Ziņojumā secināts, ka Paredzētās darbības ietekme uz virszemes ūdeņu kvalitāti, tostarp traucējumi ūdens organismiem, uzskatāmi par īslaicīgiem un pārejošiem. Papildus norādīts, ka zivju nārsta laikā nav pieļaujams veikt darbus ūdens vidē un būvdarbos jūrā jāizmanto tehnika, kuras ekspluatācija ir saistīta ar iespējami mazu uzduļķojuma emisiju. Birojs kopumā pievieno Ziņojuma autoru secinājumus, vienlaikus uzskata, ka attiecīgo jautājumu izvērtēšanai un pārvaldībai padziļināta uzmanība pievēršama laikā, kad tiek veikta attiecīgo objektu projektēšana un VVD prasību noteikšana. Kā izriet no Ziņojuma un Biroja secinājumiem, centrālā mola (H9) un jūras viļņu enerģijas parka izbūve (H43) uzskatāma par tiem objektiem, kuriem būs nepieciešams veikt ietekmes sākotnējo izvērtējumu (ja tie tiks realizēti). Būs ievērojams arī Zvejniecības likuma 26. panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktais, ka uzsākot tādas darbības, kas var kaitēt zivju resursiem vai mainīt ūdens ekosistēmu, nepieciešama šā darba projekta zivsaimnieciskā ekspertīze, lai noteiktu ietekmes un iedarbības apjomu, darba pamatotību, iespējamo zaudējumu un kompensācijas lielumu un veidu.
- 6.4.6.3.8. Vairākas D piekrastes tematiskās zonas atrodas valsts nozīmes pilsētībūvniecības un industriālā mantojuma pieminekļu aizsargjoslas zonā, līdz ar to būvdarbi jāveic tā, lai netiktu postīti kultūras pieminekļi, nepieciešamības gadījumā darbus saskaņojot ar VKPAI. Atbilstoši likuma „*Par kultūras pieminekļu aizsardzību*” 22.panta nosacījumiem pirms būvdarbu uzsākšanas būvdarbu veicējiem būs

jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā, un gadījumā, ja darbu rezultātā tiek atklāti objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, par to nekavējoties jāziņo VKPAI un turpmākie darbi jāpārtrauc līdz izpētes pabeigšanai, situācijas noskaidrošanai un lēmumu pieņemšanai par darbu turpināšanu (un nosacījumiem).

- 6.4.6.4. Pamatojoties uz IVN ietvaros iesaistīto ekspertu sniegtajiem ieteikumiem, Ziņojumā apkopoti ieteikumi Paredzētās darbības ietvaros plānoto labiekārtojuma objektu, tostarp apgaismojuma, informācijas objektu, piekļuves infrastruktūras, piekrastes kāpu erozijas risinājumu un apstādījumu u.c. labiekārtojumu elementu grupu (Ziņojumā attiecīgi apzīmētas ar A,B,C,D,E,F), kā arī vides objektu (G) un daļas plānoto lielo būvobjektu (H) realizācijai. Lielā mērā šie risinājumi jau apskatīti iepriekšējās šī Biroja atzinuma nodaļās, kur nepieciešams, izvirzot arī papildus nosacījumus. Apkopojoši secināms, ka:
- 6.4.6.4.1. A,B,C,D,E,F grupu objektu īstenošanai negatīvo ietekmju novēršanas/samazināšanas pasākumi galvenokārt saistīti ar zemeszemes un reljefa saudzēšanu, svešzemju sugu izplatības ierobežošanu, arī drošības apsvērumu un vides pieejamības prasību ievērošanu, vienlaikus norādot, ka jaunās vietās plānotā būvniecība (piemēram, koka seguma moduļveida platformas liedagam, liedaga vārtu pamatne u.c.) izvērtējama katrā vietā atsevišķi. Biroja ieskatā, ievērojot ekspertu izvirzītos nosacījumus un TIAN prasības, paredzēto labiekārtojuma elementu izbūves laikā būtiska nelabvēlīga ietekme uz vidi, tostarp cilvēka veselību, nav paredzama. Vienlaikus atsevišķu objektu realizācijas gadījumā, visdrīzākais, būs veicams ietekmes sākotnējais izvērtējums un visiem šajā Biroja atzinumā iepriekš noteiktajiem objektiem būs jāsaņem VVD Liepājas Pārvaldes tehniskie noteikumi, kur nosakāmas jau konkrētas un katram objektam un vietai atbilstošas vides aizsardzības prasības.
- 6.4.6.4.2. Attiecībā uz Tematiskajā plānojumā paredzētajiem vides objektiem (G grupa) Ziņojumā norādīts, ka tie definēti kā vietzīmes, pludmales atpazīstamības un orientēšanās elementi. Pēc būtības tie pielīdzināmi informatīvo zīmju uzstādīšanai un līdzvērtīgi kā A grupas objektiem – to izbūve un ekspluatācija nav saistāma ar būtisku ietekmi uz vidi, ja tiek ievēroti Ziņojumā noteiktie risinājumi ietekmju mazināšanai ar šo Biroja atzinumu izvirzītie nosacījumi.
- 6.4.6.4.3. Pamatojoties uz Tematiskajā plānojumā noteiktajiem un IVN izstrādes ietvaros iesaistīto ekspertu sniegtajiem atzinumiem un informācijai par ieteikumiem plānoto būvobjektu īstenošanai, Ziņojumā sniegti arī vispārējie un specifiskie nosacījumi lielo būvobjektu (H grupai) negatīvo ietekmju novēršanai/samazināšanai (Ziņojuma 8.3.2. tabulā). Birojs secina, ka katram no objektiem izvirzīti nosacījumi vai prasības. Vienlaikus ir jārēķinās, ka šī IVN ietvaros H grupas objektiem identificētas tikai būtiskākās ietekmes un identificēti iespējamie ierobežojumi, kas galvenokārt izriet no summāro ietekmju novērtējuma. Katram no H grupas objektiem būs nepieciešams saņemt VVD Liepājas Pārvaldes tehniskos noteikumus, kur nosakāmas jau konkrētas un katram objektam un vietai atbilstošas vides aizsardzības prasības. Visdrīzākais, ka lielākajai daļai šo objektu būs nepieciešams veikt arī ietekmes sākotnējo izvērtējumu, kā tas secināts arī Ziņojumā.
- 6.4.6.5. Nozīmīgākās ar D un Z piekrastes objektu ekspluatāciju saistītās ietekmes ir kopējās antropogēnās slodzes palielināšanās Darbības vietā un tai piegulošās teritorijās, kā arī trokšņa līmeņa pieaugums, jo īpaši sacensību laikā, ja tādas sporta laukumos tiktu rīkotas. Piekrastē palielināsies objektu skaits, kuriem tiks nodrošināta ūdensapgāde, būs nepieciešama notekūdeņu apsaimniekošana, izbūvēto objektu ekspluatācijas laikā piesārņojums iespējams arī no notekūdeņu novadīšanas. Saskaņā ar Ziņojumu tiek

plānota projektējamo objektu nodrošināšana ar ūdensapgādi un kanalizācijas sistēmām atbilstoši Tematiskā plānojuma ietvaros izstrādātajai kopējo ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu shēmai, kas paredz pilsētas tīkliem pieslēgtus ūdensapgādes un notekūdeņu apsaimniekošanas risinājumus, tostarp sadzīves notekūdeņu un lietus ūdeņu dalītas sistēmas izveidi. Birojs pozitīvi vērtē plānoto notekūdeņu sistēmas pilnveidošanu ar notekūdeņu novadīšanu uz Liepājas NAI, tādējādi novēršot vides piesārņojumu ar neattīrītiem notekūdeņiem, turklāt uz noteču sistēmas uzturēšanas un sakārtošanas nepieciešamību uzmanību vēršis arī vides eksperts I.Semjonovs. Lielākajai daļai no D un Z piekrastē paredzētajiem objektiem būs jāsaņem VVD Liepājas Pārvaldes tehniskie noteikumi, kur nosakāmas jau konkrētas un katram objektam un vietai atbilstošas vides aizsardzības prasības.

6.4.6.6. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un Ziņojumā novērtēto, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu attiecībā uz būvniecības procesu un turpmāku teritorijas izmantošanu un apsaimniekošanu ir nosakāmi nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama. Lemjot par šādu prasību izvirzīšanu, Birojs ņem vērā, ka virkne prasību, arī vides aizsardzības prasību, būvniecībai jau noregulētas ar ārējiem normatīvajiem aktiem ir Ierosinātājai un attiecīgo darbu izpildītājiem saistoša, un citādā veidā Paredzētās darbības realizēšana nav pieļaujama. Atbilstoši Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punktam Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā paredzēto (vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgu) pasākumu ietekmes samazināšanai realizācijai. Papildus, jo īpaši ņemot vērā to, ka pēc iespējas agrākā Paredzētās darbības plānošanas un projektēšanas stadijā attiecībā uz liela mēroga projekta lokālajiem risinājumiem vēl nav zināmi precīzi visi izbūves tehniskie nosacījumi un paņēmieni, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu noteic šādus nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Būvdarbi jānodrošina tādējādi, ka piekļuve būvniecības vietai tiek organizēta pa esošajām ielām un ceļiem. Būvdarbi veicami maksimāli saudzējot esošo koku saknes un zemsedzi ārpus darbu veikšanas vietas.
- b) Lai pēc iespējas mazinātu ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, nelielo objektu būvniecība (tostarp informācijas objektu (A objekti), nelielo piekļuves infrastruktūras objektu (tādi B1.objekti kā kāpnes, laipas, platformas u.c.), labiekārtojuma arhitektoniskās struktūras un elementu (C1.objekti), rotaļu un sporta aktivitāšu objektu (E1) un arī citu nelielo objektu būvniecība), ja tas tehniski iespējams, īstenojama, veicot būvdarbus ar rokām vai mazgabarīta tehniku, nelietojot liulgabarīta smago tehniku D un Z piekrastēs.
- c) Jānodrošina Ziņojumā paredzētie vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgi inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi ietekmju uz vidi novēršanai vai samazināšanai. Tostarp īstenojami pasākumi, kas plānotajiem labiekārtojuma elementiem, to aprīkojuma grupām un lielajiem būvobjektiem noteikti Ziņojuma 8.1. un 8.3. nodaļās un ievērojami ekspertu I.Straupes, V.Vintuļa un J.Lapinska atzinumos (Ziņojuma 6., 9., 10. pielikumi) norādījumi bioloģisko vērtību saglabāšanai un krasta erozijas procesu mazināšanai.
- d) Visām darbībām piekrastē vai akvatorijā, kas var kaitēt zivju resursiem vai mainīt ūdens ekosistēmu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jāveic zivsaimnieciskā ekspertīze, un būvdarbu veikšanas termiņi, kā arī iespējamo

ietekmju samazināšanas vai kompensācijas pasākumi, ja tādi nepieciešami, būvprojektā jānoteic, ņemot vērā zivsaimnieciskās ekspertīzes rezultātus.

- e) Būvdarbu veikšana, kas rada nozīmīgu troksni, kā arī būvniecības atkritumu transportēšana, pēc iespējas jāveic ārpus brīvdienām un plānojot darbus galvenokārt dienas laikā posmā no plkst.7.00 līdz 19.00.
- f) Būvmateriālu uzglabāšana un tehnikas novietošana jānodrošina ārpus īpaši aizsargājamo biotopu platībām.
- g) Veicot teritorijas labiekārtojumu, nav pieļaujams izmantot piekrastes biotopiem neraksturīgas, invazīvas augu sugas.
- h) Jānodrošina esošo būvju un to palieku demontāža un radušos būvniecības atkritumu izvešana un atbilstoša apsaimniekošana normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- i) Nav pieļaujama lielo būvobjektu izbūve bez pieslēguma centralizētās kanalizācijas sistēmai.
- a) Jānodrošina drošības nosacījumu ievērošana, tostarp jāparedz un jārealizē pasākumi, lai būvniecības darbu laikā nepieļautu, bet, ja notiek negadījums, maksimāli ierobežotu naftas produktu, suspendēto vielu un citu piesārņojošo vielu nokļūvi vidē, tostarp virszemes un pazemes ūdeņos.
- b) Lai nodrošinātu kultūrvēsturisko zonu aizsardzību, uzsākot Paredzēto darbību, darbus nepieciešams saskaņot ar VKPAI.
- c) Ja Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā tiek secināts, ka nepieciešami citi risinājumi, kas Ziņojumā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus tiem objektiem, kuriem ar šo Biroja atzinumu nav noteikta prasība saņemt VVD Liepājas Pārvaldes tehniskos noteikumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un pie nepieciešamības – ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.

Kopumā Birojs secina, ka veiktais IVN ir palīdzējis nonākt pie vairākiem principiāliem risinājumiem, lai novērstu Tematiskajā plānojumā paredzēto D un Z piekrastes attīstības ietekmi uz vidi. Pie šādiem risinājumiem Ziņojuma izstrādātāji nonākuši, izvērtējot sugu un biotopu ekspertes I.Straupes sniegtos ieteikumus, piemēram, rekomendāciju būvēt Robežu ielas pagarinājumu (jūras izeju) tikai pakārtoti citu lielo H grupas objektu būvniecībai D5 zonā (piemēram, SPA centrs). Tādējādi papildus noēja uz jūru tiktu būvēta tikai pakārtoti teritorijas attīstības dinamikai un apmeklētāju skaita pieaugumam, kas arī ir galvenie faktori, kas radīs pieprasījumu pēc saistītās labiekārtojuma un piekļuves infrastruktūras. Tāpat izstrādāts risinājums, kas paredz sākotnēji ieplānoto Vētru ielas izejas pagarinājuma vietu D7 zonā korigēt, šo būvprojektu realizējot vietā, kur ir jau gājēju iemītas takas un nebūs nepieciešama kāpu norakšana jaunā vietā. Savukārt Z6 zonā izstrādāts risinājums samazināt sākotnēji plānoto skeitparka un bērnu rotaļu laukuma būvlaukumu, tādējādi ar plānoto objektu novietojumu tiktu respektētas īpaši aizsargājamo biotopu robežas. Pozitīvi vērtējama arī atteikšanās no objektiem H48 un H49, uz ko Ierosinātāju ir mudinājis citu starpā IVN rezultāts, tādēļ var uzskatīt, ka IVN ir palīdzējis nonākt pie labāka un pārdomātāka risinājuma. Tomēr Paredzētā darbība jebkurā gadījumā paredz salīdzinoši blīvu un intensīvu Liepājas piekrastes apbūvi, kas summāri var radīt (ja Paredzētā darbība tās maksimālajā apjomā tiešām tiktu realizēta) būtiskas pārmaiņas gan piekrastes ainavā, gan slodzi uz aizsargājamiem biotopiem.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem.

Ievērojot Novērtējuma likuma 3.panta 8.punktā noteikto, Liepājas pilsētas domei savas organizatoriskās un administratīvās kompetences ietvarā jāveic pienācīgu konfliktējošo funkciju nodalīšanu, kuras tā šī IVN ietvaros veic kā Paredzētās darbības ierosinātais un akcepta lēmuma pieņēmējs.

Direktora p.i.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'I. Kramzaka', with a long horizontal stroke extending to the right.

I.Kramzaka

2018. gada 24. jūlijā

